

Cirsma rāda, kāds saimnieks mežam

Pie ceļa Preiļi – Līvāni 15. kilometrā redzamās cirsmas izskats liecina, ka te uzdarbošies cilvēki, kam sveši noteikumi par cirsmu sakārtošanu.

Zaļas, šalkojošas un smaržīgas koku audzes vietā – sagandēts, izraknāts, haotiska izskata laukums ar krusu šķērsu izmētiem koku stumbeņiem, ar izvandītu sūnas un augu segu. Šāda aina nereti vien vērojama mūsu rajona mežos. Sašutumā par necienīgu attieksmi pret dabu, par mežu izstrādātāju nevižību, kas nespēj pat tik daudz, kā aiz sevis atstāt sakoptu cirsmu, redakcijā nereti griežas arī «Novadnieka» lasītāji.

Pagājušajā gadā Latvijas mežos ir nocirsti 11, 67 miljoni kubikmetru koksnes, kas ir par 380 tūkstošiem kubikmetru (par 3,4 procentiem) vairāk nekā 2002. gadā, liecina meža īpašnieku sniegtā informācija Valsts meža dienestā. Valsts mežos iegūti 4,14 m³ koksnes, kas ir 35,5 procenti no kopējā apjoma. Pārējo īpašnieku mežos – privātajos, pašvaldību, uzņēmumu un citos iegūti 7,53 m³ koksnes, jeb 64,5 procenti no kopējā iegūtās koksnes apjoma. Palielinoties koksnes izstrādes apjomam, palielinās arī cirsmu platības un, diemžēl, arī pēc meža izstrādes darbiem nesakopto platību lielums.

Kā informēja Preiļu vides aizsardzības inženiere konsultante Astrīda Rudzīte, 2003. gadā par cirsmu sanitāro noteikumu pārkāpšanu sodīti 20 meža īpašnieki – visi Preiļu mežniecībā. Lielā mērā

tas saistīts ar to, ka šeit pārsvārā ir privātie meži, kuros izstrāde, atšķirībā no valsts mežiem, bieži tiek veikta pašu spēkiem, vai iesaistot gadījuma strādniekus. Kā ļoti centīgus mežsargus, kas strikti pieprasa ievērot mežu izstrādes noteikumus, Astrīda Rudzīte minēja Preiļu mežniecības Vārkavas apgaitas mežsargu Guntaru Vaivodu un Pelēču apgaitas mežsargu Jāni Abaronu. Desmit no sodītajiem mežu īpašniekiem ir labprātīgi samaksājuši soda naudu, bet pārējie no tā izvairās. Tāpēc lietas par viņiem tiek nodotas tiesu izpildītājiem.

Atbilstoši Administratīvo pārkāpumu kodeksa 71. pantam par normatīvajos aktos noteikto meža aizsardzības prasību pārkāpšanu šogad noteikts, ka fiziskajām vai juridiskajām personām var uzlikt sodu no 20 līdz 250 latiem. Šāda summa tiks pie-

mērota tikai tiem pārkāpējiem, kuriem sods tiks noteikts par 2004. gada pārkāpumiem. 2003. gadā bija spēkā iepriekšējās normas, kurās soda naudas apmērs bija visai mazs.

Ciršanas vietas satīrīšanas galvenie kritēriji ir meža atjaunošana, sanitārais stāvoklis un ugunsbīstamība. Tas nozīmē, ka jau izstrādājot cirsmu kailcirtē, jādomā par to, kā tiks veikta meža atjaunošana un kāds ciršanas vietas satīrīšanas paņēmieni būtu vispiemērotākie. Ciršanas atliekas jāsatīra, lai tās neveicinātu kaitēkļu savairošanos un nepasliktinātu meža audzes sanitāro stāvokli. Cirsmas satīra režimē ar izstrādi, bet ziemā izstrādātās cirsmas – ne vēlāk kā līdz 1. maijam. Jāievēro arī izsludinātais ugunsbīstamības periods. Šogad ugunsbīstamā perioda sākums noteikts 19. aprīlī.

Cirsmu sakopšanu reglamentē LR Ministru kabineta «Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā». Šajos noteikumos paredzēts, ka silā, mētrājā un lānā ciršanas vietas satīra, ciršanas atliekas sadedzinot, atstājot izklaidus vai savācot un

izvedot tālākai pārstrādei. Savukārt pārējos meža tipos galvenās ciršanas atliekas drīkst atstāt izklaidus satrupēšanai, iepriekš tās sagarinot līdz vienam metram garos nogriežņos vai svītrojot (sadalot mizu). Atstāto svaigo skujkoku un ošu ciršanas atlieku apjoms (ja to diametrs pārsniedz astoņus centimetrus un ja tās nav svītrotas vai sagarumotas nogriežņos līdz cirstam vai citādi aizsargātas) nedrīkst pārsniegt piecus kubikmetrus uz hektāra.

Noteikumos, kas reglamentē cirsmu sakopšanu, norādīts, ka ciršanas atliekas drīkst atstāt izklaidus satrupēšanai, iepriekš tās sagarinot līdz vienam metram garos nogriežņos vai svītrojot (sadalot mizu). Atstāto svaigo skujkoku un ošu ciršanas atlieku apjoms (ja to diametrs pārsniedz astoņus centimetrus un ja tās nav svītrotas vai sagarumotas nogriežņos līdz cirstam vai citādi aizsargātas) nedrīkst pārsniegt piecus kubikmetrus uz hektāra.

Šie noteikumi paredz, ka pēc darbiem sakārtotā veidā jāatstāj arī meža ceļi. Meža ceļos bez mākslīga seguma, kā arī meža stigās un meža meliorācijas grāvju malās rīses, kas dziļākas par 25 centimetriem, bezsala apstākļos jāizlīdzina mēneša laikā pēc cirsmas izstrādes, bet sala apstākļos – mēneša laikā pēc augsnes pilnīgas atkuššanas.

L.Rancāne

● Investīciju novērtējumu metodes

⇒ 2. lpp.

● Trešdienas intervija ar Preiļu rajona tiesas kancelejas vadītāju Elzu Bergu

⇒ 3. lpp.

● Vēsturiskajā izskatā atjauno Preiļu parka vārtus

⇒ 4. lpp.

● Aktuāli lauksaimniekiem

⇒ 5. lpp.

● Laiks izvēlēties dzīvi bez nikotīna

⇒ 6 lpp.

● Policijas ziņas

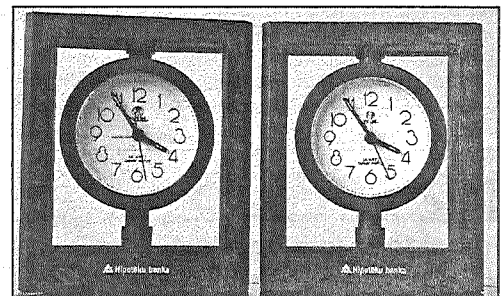
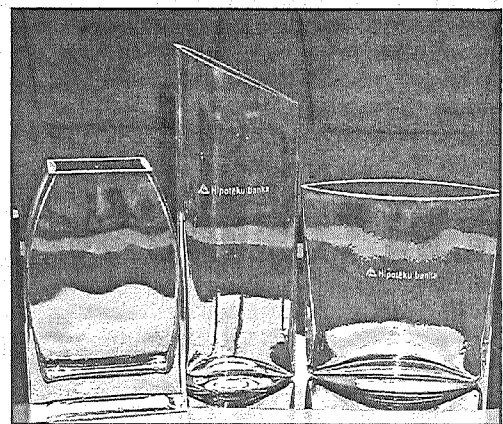
⇒ 10. lpp.

● Sludinājumi, reklāma

⇒ 12. lpp.

Visdārgākais pasaulē ir informācija.

**GRIBI BŪT INFORMĒTS
PAR NOTIEKOŠO –
LASI «NOVADNIEKU»
UN TU BŪSI IEGUVĒJS.**

Abonē «Novadnieku» maijam, jūnijam un jūlijam un saņem balvā Hipotēku bankas Preiļu nodaļas prezentācijas vāzes un pulksteņus.

Loterijā piedalās abonenti, kas «Novadnieku» abonējuši vismaz uz 3 mēnešiem, kā arī gada abonenti.

Loterijas atļauja nr. 133.

**Aktuālākais
nākamajā numurā:**

- Deju ansamblim «Silava» — jubileja.
- Kāpņu telpās — tumšs kā peklē.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

KNAB marta paziņojumi klūdai vai politiskais pasūtījums

Divdesmit dienas pēc 15. martā sasauktās konferences, lai paziņotu par atklātajiem pārkāpumiem finansēs, KNAB konstatējis, ka prasības pamatojums par atmaksu bijis kļūdaini, ziņo «Neatkarīgā Rīta Avīze». Tomēr tas nenozīmē, ka prasītās summas partijām nav jāatmaksā. Lēmumus par «kļūdas labojumiem» KNAB pagājušonedēļ bijis spiests nosūtīt piecām politiskajām organizācijām — ZS, LZS, ZP, LC un SLP. KNAB atzīst, ka «pārrakstīšanās rezultātā 2004. gada 15. marta lēmumā ir nepareizi norādīta atsauce uz likuma normu, kas nosaka kārtību pretlikumīgi gūto finanšu līdzekļu atmaksāšanai». KNAB speciālists Andris Vitenburgs laikrakstam skaidro, ka pamatojumu nācies mainīt sakarā ar jaunajiem Partiju finansēšanas likuma grozījumiem, kurus pieņemot mainījušies attiecīgo pantu numuri. Jaunajā arī daudz skaidrāk esot izteiktas KNAB tiesības noteiktā laikā prasīt ziedojumu atmaksu jeb, kā formulēts likumā, — «KNAB priekšniekam ir pienākums uzdot attiecīgajai partijai pretlikumīgi iegūtos finanšu līdzekļus 30 dienu laikā ieskaitīt valsts budžetā». NRA norāda, ka partiju finansēšanas likuma grozījumi veikti pirms minēto KNAB lēmumu pieņemšanas un preses konferences. Grozījumi tika pieņemti 12. februārī, laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» publicēti 27. februārī, bet stājās spēkā 12. martā. Jautāts, kāpēc KNAB paziņojumus nepamatoja ar jauno, spēkā esošo redakciju, Vitenburgs bilda, ka «lēmumi netop vienā dienā», bet to paziņošanai neesot nekāda sakara ar lēmumiem.

Atkal straujākais patēriņa cenu pieaugums Baltijā

Latvijā martā tāpat kā iepriekšējos mēnešos bija straujākais patēriņa cenu pieaugums Baltijas valstīs, liecina Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes dati. Latvijā apgērba un pārtikas produktu cenu pieauguma ietekmē patēriņa cenas martā, salīdzinot ar februāri, palielinājās par 1%, bet gadā — šā gada martā salīdzinājumā ar 2003. gada martu — patēriņa cenas Latvijā ir kāpušas par 4,8%. Igaunijā šogad martā, salīdzinot ar februāri, patēriņa cenas pieauga par 0,2%. To ietekmēja cenu kāpums augļiem un dārzeņiem, kā arī atlaides mobilo sakaru pakalpojumiem. Salīdzinot ar iepriekšējā gada martu, patēriņa cenas Igaunijā pieauga par 0,4%. Patēriņa cenas Lietuvā, salīdzinot ar februāri, kāpa par 0,5%. Sadārdzinājās pārtika un alkoholiskie dzērieni, kā arī apgērbs un apavi. Salīdzinot ar 2003. gada martu, patēriņa cenas Lietuvā samazinājās par 1%.

Latvijai iesaka domāt par produktivitātes celšanu

Eiropas Komisija (EK) ikgadējās Eiropas Savienības (ES) ekonomikas vadlīnijās Latvijai iesaka īpašu uzmanību pievērst kārtējo maksājumu konta deficīta samazināšanai, censties atrisināt strukturālās problēmas darbā un paaugstināt konkurētspēju telekomunikāciju un enerģētikas sektorā. Kā ziņo «Diena», lai nodrošinātu stabilu ekonomisko izaugsmi, Latvija tiek rosināta ar izmaiņām sistēmā un lielāku finansējumu zinātnei paaugstināt darba produktivitāti, kas pašlaik ir zemākā paplašinātajā ES. Lai gan kopš 1995. gada Latvija darba produktivitāti ievērojami uzlabojusi, pēdējos pāris gados pieauguma temps bijis visai lēns, norāda EK. Šis rādītājs Latvijā ir zemāks par 40% no ES vidējā līmeņa, un, lai to uzlabotu, vajadzīga aktīva valsts rīcība.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

DER ZINĀT

Investīciju novērtējumu metodes

Praksē pastāv vairākas investīciju novērtēšanas metodes. Izdarīt izvēli par labu vienai vai otrai nosaka investīciju ieguldījumu veids, laiks, iekšējie resursi un citi faktori. Mūsdienās lēmumu pieņemšanā nepietiek tikai ar intuīciju. Ir nepieciešams pragmatisks aprēķins, ko noteikti pieprasīs investori un kreditori. Iepriekšējā rakstā uzskaitījām piecas visbiežāk izmantotās metodes: grāmatvedības peļņas normas (Accounting Rate of Return, ARR) metode; atmaksāšanās perioda metode; neto tagadnes vērtības (Net Present Value, NPV) metode; iekšējās rentabilitātes normas (Internal Rate of Return, IRR) metode; rentabilitātes indeksa (Profitability Index, PI) metode.

Šī raksta mērķis ir uz piemēru pamata apskatīt metožu būtību, aprēķināšanas metodoloģiju un pielietošanas lietderību noteiktā investīciju projektā vai pašpatēriņa normas noteikšanā.

Lai ilustrētu finanšu aprēķinus, izmantosim izdomāta neekstējoša projekta datus.

Projektu apraksts
Eiropas Savienības direktīvu ieviešanai uzņēmumam ir jāveic ražošanas iekārtu modernizācija atbilstoši standartiem un kvalitātes vadības kritērijiem.

Tiek izstrādāts investīciju projekts ar sekojošiem pamatnosacījumiem:

- projekta investīcijas finanšu apjoms Ls 50 000;
- sagaidāmais projekta atmaksāšanās laiks — 4 gadi;
- visi aprēķini notiek gada beigās;
- grāmatvedības peļņas norma — 20 %;
- kapitāla izmaksas ir 6% gadā;
- iekšējai rentabilitātes normai (IRR) ir jābūt lielāki nekā kapitāla izmaksas.

Gads	0. g.	1. g.	2. g.	3. g.	4. g.	Kopā
Neto peļņa	0	12 000	22 500	24 500	21 000	80 000
Tirā naudas plūsma	-50 000	5 500	12 500	16 000	26 500	10 500

Grāmatvedības peļņas normas (Accounting Rate of Return, ARR) metode

Apskatisim piemēru. Tiek paredzēts iegādāties pamatlīdzekļus par Ls 50 000 gadā, paredzot iegūt vidējo peļņu projekta realizācijas gadā no modernizācijas Ls 20 000. Amortizācijas maksājumi gadā sastāda Ls 10 000.

Grāmatvedības peļņas norma (ARR) = $\frac{\text{gada naudas plūsma} - \text{nolietojums}}{\text{investīciju apjoms}}$

Mūsu piemērā ARR kalkulācija izskatīsies šādi: $((20000 - 10000) / 50000) * 100\% = 20\%$. Esam izpildījuši izvirzīto projekta pamatnosacījumu par ARR 20% līmeni.

Metodes priekšrocība ir tās relatīvā vienkāršība. Tās galvenais trūkums — tas, ka tā izmanto tikai grāmatvedības datus un ignorē dažādos laika periodus, kad notiek naudas aprīte.

Atmaksāšanās perioda metode

Lietojot šo metodi, tiek aprēķināts, cik gadi būs nepieciešami, lai pilnībā atgūtu projektā ieguldītos līdzekļus, balstoties uz naudas ieņēmumiem. Mūsu gadījumā var redzēt, ka pozitīva neto naudas plūsma tiek sasniegta ceturtajā gadā.

Gads	Neto naudas plūsma	Kumulācijas neto naudas plūsmas
0.	-50 000	-50 000
1.	5 500	-44 500
2.	12 500	-32 000
3.	16 000	-16 000
4.	26 500	10 500

Šī metode ir viegli lietojama un balstīta uz naudas aprīti uzņēmumā, nevis uz peļņu pēc grāmatvedības datiem. Dažreiz šo metodi uzskata par piemērotu riska pakāpes noteikšanai: jo īsāks ir atmaksāšanās periods, jo mazāks risks.

Šī metode neņem vērā naudas aprītes apjomus un laika faktoru, kā arī neņem vērā naudas aprīti pēc tam, kad investīcija ir pilnībā atmaksājusies.

Neto tagadnes vērtības (Net Present Value, NPV) metode

Iepriekš minētajās metodēs tiek ignorēts viens svarīgs aspekts — laiks, kad nauda ienāk uzņēmumā. NPV metode balstās uz naudas plūsmas diskontēšanu.

Par diskonta likmi sauc kopējo ieguldījumu atdeves likmi, kuru investors vēlētos saņemt papildus projektu atdevei, un kas atspoguļo laika faktorus un ar šo projektu saistītos riskus. Diskontētie neto ieņēmumi ir rādītājs, ko aprēķina, diskontējot visus no projekta gaidāmos naudas izdevumus un ieņēmumus līdz pašreizējai vērtībai. Diskontētie neto ienākumi ir diskontēto naudas ieņēmumu un izdevumu starpība.

$$NPV = \sum_{t=0}^n \text{naudas ieņēmumi} - \text{naudas izdevumi} / (1+k)^t$$

k — diskonta likme; t — periods

NPV aprēķināšanas algoritms:

Katrs naudas plūsmas elements diskontējas, ņemot vērā kapitāla cenu dotajā projektā; diskontēti naudas plūsmas elementi summējas, līdz ar to varam aprēķināt NPV (NPV jābūt >0);

Gads	Neto naudas plūsma	Diskonta faktors (6%)	NPV
0.	-50 000	1,000	-50000
1.	5 500	0,943	5186,5
2.	12 500	0,890	11125
3.	16 000	0,840	13440
4.	26 500	0,792	20988
Kopā	10 500		739,5

Mūsu gadījumā varam secināt, ka, piemērojot diskontēšanu, faktoru, naudas vērtība samazinās līdz Ls 739,5 iepriekš noteiktā Ls 10 500 vietā. NPV metode identificē, kurš no projektiem ir pievilcīgāks, vērtējot pēc diskontētās naudas ieņēmumiem, bet nenorāda, kāds ir projekta atmaksāšanās procents.

Iekšējās rentabilitātes normas (Internal Rate of Return, IRR) metode

IRR metode aprēķina iekšējo peļņas procentu. Vērtēšanas vajadzībām to var salīdzināt ar citu projektu nepieciešamo atmaksāšanās procentu, lai izlemtu, kuram no projektiem dot priekšroku. IRR diskonta likme, pie kuras tagadnes vērtības naudas izdevumiem un tagadnes vērtība naudas ieņēmumiem ir vienādas, līdz ar to NPV ir nulle.

$$NPV = \sum_{t=0}^n \text{naudas ieņēmumi} - \text{naudas izdevumi} / (1+IRR)^t = 0$$

Izmantojot interpolācijas metodi, varam aprēķināt IRR:

$$IRR = k_1 - \frac{(NPV_1 \cdot (k_2 - k_1))}{(NPV_2 - NPV_1)}$$

jāatrod tādu k_1 , lai $NPV_1 \geq 0$ un tādu k_2 , lai $NPV_2 \leq 0$.

Gads	Neto naudas plūsma	Diskonta faktors (6%)	NPV ₁	Diskonta faktors (7%)	NPV ₂
0.	-50 000	1,000	-50000	1,000	-50000
1.	5 500	0,943	5186,5	0,935	5142,5
2.	12 500	0,890	11125	0,873	10912,5
3.	16 000	0,840	13440	0,816	13056
4.	26 500	0,792	20988	0,763	20219,5
Kopā	10 500		739,5		-669,5

$IRR = 6 - \frac{(739,5 \cdot (7 - 6))}{(-669,5 - 739,5)} = 6 + \frac{739,5}{1409} = 6 + 0,52 = 6,52\%$

Tas apmierina projekta pamatnosacījumu prasības — IRR ir lielāks nekā kapitāla izmaksas (6,52% > 6%).

Rentabilitātes indeksa (Profitability Index, PI) metode

Būvē tā ir tā pati NPV metode, tikai izteikta kā proporcija naudas ieņēmumu NPV pret investīciju apjomu.

$$\text{Naudas ieņēmumu NPV} / \text{Investīciju apjoms}$$

NPV tiek aprēķināta, izmantojot sagaidāmo peļņas procentu kā diskonta likmi. Aprēķinot PI, ir svarīgi atskaitīt naudas izmaksas no ieņēmumiem attiecīgajā laika periodā.

Mūsu gadījumā PI rēķina: $(739,5 + 50 000) / 50 000 = 50 739,5 / 50 000 = 1,01$

PI ir labs līdzeklis projektu salīdzināšanai, jo tas saista NPV ar sākotnējo investīciju apjomu un tādējādi uzrāda peļņas procentu, kas ļauj izvēlēties pašu ienesīgāko no projektiem.

Pēc būtības katra vērtēšanas metode sniedz papildus informāciju par investīcijas projektu. Projektu izvērtēšanai es ieteiktu izstrādāt vairākas projektu alternatīvas, lai varētu salīdzināt projekta finanšu indikatorus un pieņemt pareizus lēmumus, kas nākotnē palīdzēs izvairīties no vilšanās.

Nākamajā reizē par disciplinārsodiem, to piemērošanas un noformēšanas kārtību.

mg.soc. Ā.Elsts
aris.elsts@novadnieks.lv

Notiks tradicionālais stafešu skrējiens

Skrēšanas sporta cienītāji var sākt gatavoties tradicionālajam 1. maija stafešu skrējenam Preiļos. Sacensības organizē Preiļu novada dome, bet tiesnešu pienākumus veiks Preiļu 1. pamatskolas un 2. vidusskolas sporta skolotāji.

Paredzams, ka stafetēs piedalīsies Preiļu novada skolu skolēni, iestāžu un uzņēmumu darbinieki, kā arī domubiedru komandas, kas būs sadalītas vairākās vecuma grupās. Katrā komandā startē piecas sievietes un pieci vīrieši. Iecerēts arī ģimeņu veselības skrējiens, kurā varēs piedalīties ģimenes jebkurā sastāvā bez vecuma un dzimuma ierobežojumiem.

Distance noteikta pa Raiņa bulvāri un A.Paulāna ielu 1260 metru garumā.

Par balvām parūpēsies Preiļu novada dome. 1. maija stafešu skrējiens sāksies pulksten 14.00, starts paredzēts pie Preiļu novada domes.

L.Rancāne

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Jautājums. Vai ir pieļaujams, ka kredītiestādes savā starpā apmainās ar informāciju, kas ir saistīta ar to klientu personīgajiem datiem?

Latvijā jautājumus, kas ir saistīti ar personas datu apstrādi, regulē likums par fizisko personu datu aizsardzību. Šī likuma 7. pants paredz, ka personas datu apstrāde ir atļauta tikai atsevišķos gadījumos, pastāvot konkrētiem likumā noteiktiem nosacījumiem.

Nosacījumi ir šādi — datu subjekts (konkrētā persona) piekrit datu izmantošanai, datu izmantošana ir paredzēta līgumsaistībās vai arī, ievērojot personas lūgumu, datu apstrāde ir nepieciešama, lai noslēgtu attiecīgu līgumu. Tāpat personas datu izmantošana tiek pieļauta gadījumos, ja datu apstrāde ir nepieciešama, lai aizsargātu personas vitāli svarīgās intereses, tajā skaitā dzīvību un veselību, kā arī vairākos citos gadījumos. Arī Kredītiestāžu likums, kas pamatā regulē klienta un kredītiestādes attiecības, nosaka, ka kredītiestādes pienākums ir garantēt savu klientu noguldījumu un operāciju noslēpumu (61.pants). Minētā likuma norma paredz noguldītāja tiesības paturēt noslēpumā viņa personas datus, kā arī viņa bankas kontu stāvokli un informāciju par veiktajām operācijām.

Tai pat laikā ir jāņem vērā fakts, ka ar likumu ir noteikta parādnieku reģistra izveide, kas kredītiestādēm uzliek par pienākumu Latvijas Bankai sniegt ziņas par saviem parādniekiem un kredītsaistību izpildi, tādējādi pieļaujot izņēmumus noguldītāja personas datu aizsardzības jomā. Proti, saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 106. pantu ir noteikts, ka Latvijas Bankai ir tiesības sniegt kredītiestādēm, kā arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijai datus par kredītiestādes parādniekiem. Tāpat likums arī paredz kredītiestāžu tiesības tieši vai arī ar īpaši izveidotas institūcijas līdzdalību apmainīties ar informāciju par parādniekiem, viņu parād-saistību izpildes gaitu, kā arī par visiem tiem gadījumiem, kad klients pilnībā vai daļēji nepilda likuma prasību sniegt kredītiestādei pilnu un patiesu informāciju par savu finanšu stāvokli un īpašumu.

Papildus vēlamies informēt, ka parādnieku reģistrs pašlaik Latvijā ir vienīgais šāda veida reģistrs, kas ir izveidots, pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma prasībām. Savukārt reģistra izmantošanu nosaka Latvijas bankas 2003. gada 16. janvārī izdotie noteikumi. Tajos noteikts, ka jebkurai kredītiestādei ir tiesības reģistram pieprasīt informāciju par saviem parādniekiem (aizņēmējiem), kā arī par personām, kas likuma izpratnē tiek uzskatītas par tādām, kuras ir saistītas ar aizņēmējiem. Tāpat iespējams arī pieprasīt informāciju par personām, kuras ir iesniegušas bankai pieteikumu kredīta iegūšanai vai arī ir rakstiski apstiprinājušas gatavību garantēt kredīta iegūšanu. Saņemot šādu bankas pieteikumu, parādnieku reģistram ir visas tiesības izsniegt visu tā rīcībā esošo informāciju par parādnieku. Vienīgā informācija, kur reģistrs neizsniedz, ir konkrētās bankas nosaukuma minēšana, kura reģistram sniegusi informāciju par parādnieku.

Jāpiebilst, ka uzņēmumiem, kuri saviem klientiem sniedz ar finanšu līdzekļu izsniegšanu saistītus pakalpojumus un likuma izpratnē nav kredītiestādes, piemēram, lizinga kompānijām un citām tām radniecīgām iestādēm, nav tiesības no parādnieku reģistra iegūt informāciju.

E.Ālers,

Datu valsts inspekcijas informācijas daļas vadītājs

INFORMĀCIJA

Vēsturiskajā izskatā atjauno Preiļu parka vārtus

Tuvākajās dienās savu senatnīgo veidolu pilnībā atgūs Preiļu parka dienvidu vārti, kas atrodas pie «Lauktechnikas» dzīvojamo namu masīva.

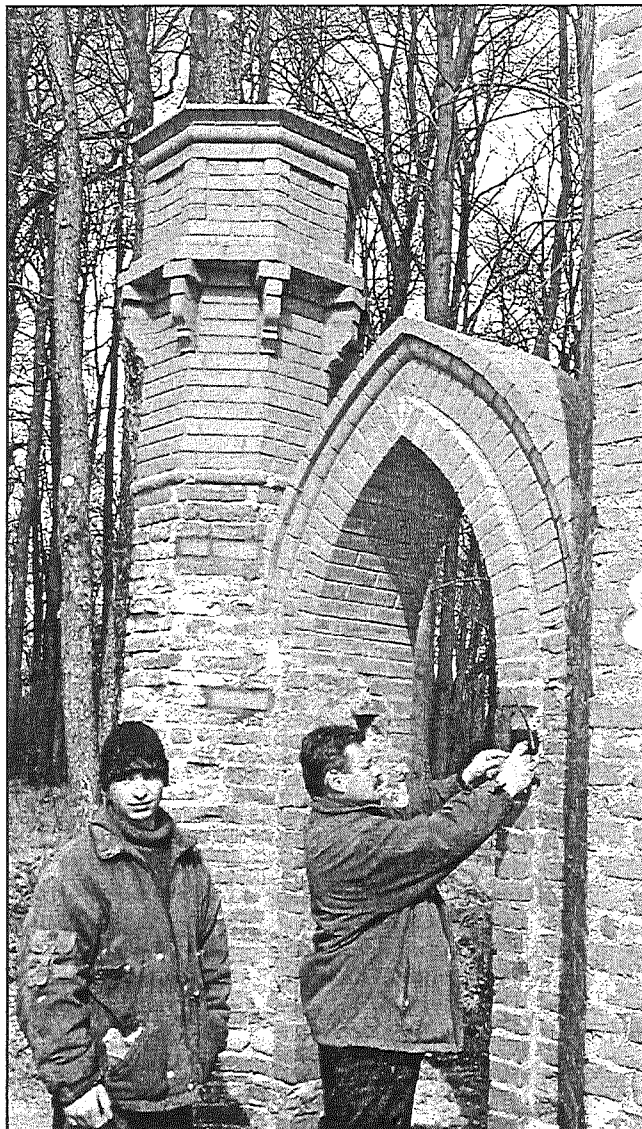
Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu novada domes tehnisko jautājumu nodaļas vadītājs Jānis Skutels, bija pēdējais laiks saglabāt no sarkanajiem ķieģeļiem mūrētos vārtus, kas kļuvuši par pilsetas simbolu. Pirmo reizi projekts vārtu atjaunošanai tika izstrādāts vēl astoņdesmitajos gados, taču līdz reāliem darbiem tā arī nenonāca. Pērn pēc novada domes arhitekta ieteikuma projekts tika papildināts, to ar finansējumu atbalstīja arī Latvijas Kultūrkapitāla fonds. Parka vārtu stabiem uzlikts skārda jumtiņš, lai tos nebojātu lietus un sniegs, bet mūrniecības darbus veic SIA «Būvteks» speciālisti. Pagājušajā gadā remontam no novada domes budžeta tika atvēlēti mazliet vairāk nekā 2000 lati,

šogad piešķirts nepilns tūkstotis latu.

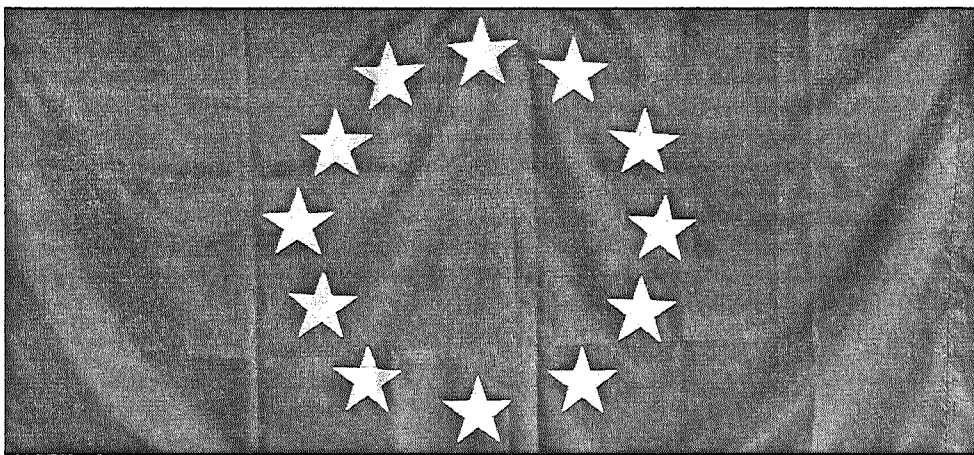
— Strādāt pēc projekta nav nemaz tik sarežģīti, — saka SIA «Būvteks» mūrnieks Oļegs Filimonovs. — Ķieģeļi izgatavoti būvmateriālu uzņēmumā Lodē pēc speciāla pasūtījuma. Atliek tikai uzmanīgi izņemt vecos, sadrupušos ķieģeļus un ielikt vietā jaunus. Tiks saglabāta vecā vārtu tornišu forma ar visām dzegām un izliekumiem. Strādāju un brīnos, ka vecie meistari pratuši tik rūpīgi mūrēt. Lai arī manam darbam būtu garantija uz daudziem gadu desmitiem, izmantoju javu, kuru gatavoju pēc speciālas receptes — ar kaļķu piejaukumu, kā to darīja senāk.

L.Kirillova

● SIA «Būvteks» mūrnieks Oļegs Filimonovs un viņa palīgs Sergejs Volkovs atzīst, ka pinķerīgais darbs ir arī patīkams, jo var redzēt, kā senatnīgo veidolu atgūst parka vārti. Foto: M.Rukosjuvs

Drīz Latvijā plīvos zili zvaigžņotie Eiropas Savienības karogi

● Četrus no zila zīda gatavotus karogus iegādājusies arī dzīvokļu īpašnieku bezpeļņas kooperatīvā sabiedrība «Liesma» Preiļos, katrā daudzdzīvokļu mājā — Rēzeknes ielā 22, 28, 34 un 38 — pa vienam. Karogi, kā liecina pievienotā birka, ir izgatavoti Jelgavas rajona Ozolnieku pagastā SIA «Olnis» ražotnē. Dzeltenās zvaigznītes izgrieztas no dzeltena līmpapīra un izvietotas simetriski abās auduma pusēs. Jācer, ka ražotāji būs pacentušies, lai pēc pirmajiem lietiņiem un vējiem tās nesācokurotos un neatlimētos.

Preiļos Eiropas Savienības karogu var iegādāties «Zvaigzne ABC» veikalā. Karogs maksā 22 latus.

Eiropas Savienības (ES) likumdošana nereglamentē ES karoga lietošanu. Arī Latvijas likumos nav nepieciešams noteikt ES karoga lietošanu, informē Saeimas Juridiskā komisija.

Līdz ar to pēc 1. maija tā

būs katra paša brīva izvēle — izkārt ES karogu pie kādas iestādes, privātmājas vai ne.

Latvijas likumdošanā ir noteikta mūsu valsts karoga lietošana. Savukārt ES karogs vajadzīgs protokola pasākumos, kas tieši neattiecas uz iedzīvotājiem. Nekādas iz-

maiņas Latvijas likumdošanā, kas noteiktu ES karoga lietošanu, nav veiktas un tuvākajā laikā arī netiek plānotas, norāda Saeimas Juridiskā komisija.

Eiropas Savienībā dzeltenzvaigžņoto karogu parasti lieto sekojošos gadījumos: ES prezidējošās valsts presi-

1. maijā Doma laukumā pacels ES karogu

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga 1. maijā plkst. 12 piedalīsies svinīgā Eiropas Savienības (ES) karoga pacelšanas ceremonijā Doma laukumā par godu Latvijas pilntiesīgai dalībai ES.

Kā aģentūru LETA informēja Prezidenta dienests, līdztekus Valsts prezidenta standartam un Latvijas karogam ES karogs šajā dienā tiks pacelts arī Rīgas pils Svētā Gara tornī. Valsts prezidente aicina vadītājus rosināt iedzīvotājus, «lai katrā Latvijas vietā, kurai ir savs vietvārds, paliktu sava liecība par šo notikumu».

denta vai valdības vadītāja oficiālu runu laikā; starptautisku tikšanos laikā starp ES dalībvalstu un valstu, kuras nav ES dalībvalstis, valdības vadītājiem.

Jāatzīmē, ka dažas Eiropas Savienības dalībvalstis ir pieņēmušas noteikumus, kas nosaka ES karoga lietošanu līdztekus valsts karogam pie policijas iecirkņiem, valsts pārvaldes iestādēm, parlamenta un pašvaldībām.

A.Pūpols
Saeimas ES informācijas centrs

AKKA/LAA aicina uzņēmējus būt vērīgiem

Nemot vērā vairāku uzņēmēju nedienas ar Latvijas tirgotāju asociācijas prezidenta Henrika Danusēviča dibinātās s/o «Autoritāšu subjektu mantisko tiesību aizsardzības aģentūra» (ASMTAA) licencēm, AKKA/LAA aicina uzņēmējus pievērst uzmanību autortiesību organizāciju izsniegto licenču apjomam un būtībai.

Pagājušajā gadā s/o «Starptautiskais kino centrs» direktors tika administratīvi sodīts par autortiesību pārkāpumu filmu festivāla «Kino oga» laikā. Viņa izteikumi medijos un argumenti tiesā liecināja, ka uzņēmējam ir maldīgs priekšstats par autoru darbu izmantošanas atļaujām. Par autoru darbu izmantošanu savā darbībā bez atļaujas tika sodīts arī Liepājas naktskluba «Big 7» direktors. Šā gada janvārī 50 latu naudas sods tika piemērots naktskluba «Dolls» īpašniekam, kurš kluba darbībā pārkāpa Autortiesību likumu, atskaņojot muzikālus darbus bez AKKA/LAA licences. Šiem un daudziem citiem uzņēmējiem visā Latvijā bija ASMTAA licence, bet nebija pietiekamas informācijas par to, ka šīs organizācijas licence nedod tiesības izmantot to autoru darbus, kurus pārstāv AKKA/LAA.

Saņemot licenci mūzikas publiskam izpildījumam, AKKA/LAA aicina uzņēmējus noskaidrot tās apjomu, t.i., kādu autoru darbus licence ļauj izmantot. Ja valstī darbojas divas vai vairākas autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, licence ir jāsaņem no tās, kuras pārstāvēto autoru darbus izmanto un jāņem vērā tas, ka izsniegtā licence nedod tiesības izmantot to autoru darbus, kuri tam pilnvarojusi citu autortiesību organizāciju.

ASMTAA licencē teikts, ka tā «izdota par tiesībām publiski atskaņot mūzikas darbus Latvijas Republikas teritorijā, papildus nemaksājot autoratlīdzību par citu Latvijas autortiesību subjektu mantisko tiesību kolektīvo pārvaldījumu organizāciju nepārstāvētiem autoriem». Lai gan licences teksta jēga ir neskaidra, saprotams - ja uzņēmējam ir ASMTAA licence, bet viņš savā darbībā vēlas izmantot AKKA/LAA autoru darbus, jāsaņem arī AKKA/LAA licence. ASMTAA licence nedod tiesības atskaņot citu autortiesību organizāciju pārstāvēto autoru darbus, tā ļauj izmantot tikai ASMTAA pārstāvēto autoru darbus.

Vairāk nekā 2,7 tūkstoši Latvijas autoru un, pamatojoties uz savstarpējās pārstāvības līgumiem ar citu valstu autortiesību aģentūrām, ap diviem miljoniem ārzemju autoru ir pilnvarojusi AKKA/LAA savu tiesību administrēšanai. Autortiesību aģentūra AKKA/LAA autoru tiesības un intereses pārstāv, balstoties uz noslēgtajiem rakstveida pilnvarojuma līgumiem ar autoriem un ārzemju autortiesību organizācijām, kuras pilnvarojusi citzemju autori. Neviena cita organizācija nav tiesīga licencēt AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantošanu un iekasēt par to naudu. Ja uzņēmējs bez AKKA/LAA licences izmanto AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbus, Autortiesību likuma pārkāpums ir noticis, un policijai ir pamats sastādīt administratīvā pārkāpuma aktu, kā arī piemērot sodu. Administratīvo pārkāpumu kodekss par autortiesību objektu izmantošanu publiskā izpildījumā bez licences paredz naudas sodu no piecdesmit līdz simt latiem. Ja gadā laikā tās pašas darbības izdarītas atkārtoti, piemērojams naudas sods no simt līdz divsimt piecdesmit latiem.

Pirms licences saņemšanas AKKA/LAA aicina uzņēmējus noskaidrot, kura organizācija pārstāv to autoru mantiskās tiesības, kuru darbus plānots izmantot. Tas palīdzēs izvairīties no gadījumiem, kad uzņēmējs saņem licenci, kura nav derīga viņa izvēlētajā mūzikas publiskai atskaņošanai.

Sīkāku informāciju sniegs AKKA/LAA mūzikas publiskā izpildījuma konsultante Ināra Dombrovska pa tālruni 7506422.

L.Krīvena
AKKA/LAA komunikāciju
konsultante

INFORMĀCIJA

Laiks izvēlēties dzīvi bez nikotīna

Mūsu klases zēni smēķē, atzist piektklasniece

Smēķēšana ir indes uzņemšana organismā, saka ģimenes ārste Lidijs Kuzmina. Graujošu iespaidu tā atstāj uz nervu sistēmu, uz asinsvadiem. Ļoti bīstama ir pieradināšanās pie smēķēšanas agrīnos bērna un pusaudža gados. Tie bērni, kas mazotnē sākuši aizrauties ar cigaretēm, vai viņi vienaudžiem sāk atpaukt augumā un svarā, atpalcība vērojama pat garīgajā attīstībā. Sādi bērni ir nervozāki, kaprīzāki, viņiem pavājinās apetīte, sāk bojāties zobi. Bieži vien uz pieņemšanu pie ārstes ierodas mazgadīgi pacienti, no kuriem vēdi cigarešu dūmu smarža un uz ārstes jautājumu, vai viņi smēķē, atbilde ir piekritoša. Mazie smēķētāji biežāk un smagākās formās slimo ar plaušu un elpošanas ceļu slimībām. Ārstēšana ir daudz sarežģītāka un ilgstošāka nekā nesmēķētājiem. Jaunākie smēķētāji, kas nākuši pie ārstes uz pieņemšanu, ir bijuši 8 - 10 gadus veci bērni. Daktere novērojusi, ka pilsētās skolēnu vidū smēķētāju ir daudz. Jo agrāk mazgadīgais uzsāk smēķēšanu, jo ātrāk izveidojas atkarība. Bieži vien tieši smēķējošie pusaudži ir pirmie, kas vēlas nolaist narkotikas. Pirms gadiem desmit skolās valdīja daudz stingrākas prasības attiecībā pret skolēnu smēķēšanu, uzskata ģimenes ārste. Bērniem, kuri sāk smēķēt jau skolas gados, nav cerību labus panākumus gūt fizikulturā un sportā. Kā tikt vaļā no smēķēšanas bērna un pusaudža gados? Ja vecāki vai citi pieaugušie nedotu naudu cigarešu pirkšanai, tad kur gan mazie

smēķētāji ņemtu līdzekļus šim nolūkam? Tāpēc bērnu smēķēšana lielā mērā ir atkarīga no vecāku un skolas attieksmes.

Arī mūsu klasē daži zēni smēķē, stāstīja kāda piektklasniece no lauku skolas. Skolotāji baras, bet zēni par to neuztraucas.

Tikpat un vēl sliktāku iespaidu uz bērnu veselību atstāj arī uzturēšanās piesmēķētās telpās. Dūmi satur ne tikai nikotīnu, bet arī desmitiem citu kaitīgu vielu. Nelabvēlīgo ģimeņu mazuliši, kas dzīvo piesmēķētās istabās, slikti pieņemas svarā. Vēl sliktāk, ja zidainā māte nav atmetusi smēķēšanu bērniņa gaidīšanas laikā. Smēķējošas mātes mazulim audi daudz jūtīgāki un uzņēmīgāki pret slimībām.

Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījumi liecina, ka sabiedrību arvien vairāk uztrauc smēķēšanas postošā ietekme uz veselību un spēcīgākais dzinulis atnest šo netikumu ir bailes no ļaunām kaitēm, ko izraisa nikotīns.

Smēķētājus ierobežo likums

Vienlaikus Veselības veicināšanas centra pētījums arī rāda, ka Latvijā bez cigaretes nevar iztikt katrs otrais vīrietis un katra piektā sieviete. Cenšoties pasargāt nesmēķētājus, likumdošana aizvērta vairāk ierobežo cilvēkus, kam šis netikums piemīt.

Likums par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu jau noteicis aizliegumu smēķēt darbavietās un koplietošanas telpās, izņemot speciāli ierādītas vietas. Ar degošu cigareti nedrīkst atrasties sabiedriskās vietās un visu veidu transporta līdzekļos. Arī kafejnīcās un restorānos likums pieprasa radīna pie veselīga dzīvesveida. Veselības veicināšanas centrs atgādina, ka smēķēšana ir viens no biežākajiem sirds un asinsvadu, elpošanas orgānu un onkoloģisko slimību riska faktoriem. Pētījums rāda, ka 2002. gadā ik dienas smēķēja 51,1 procenti vīriešu. Sieviešu vidū nevienu dienu bez cigaretēm iztikt nevarēja 19,2 procenti. 6,4 procenti smēķēja neregulāri. Pētījums liecina, ka kopš 1998. gada par 4,2 procentiem pieaudzis to cilvēku skaits, kuri vēlas atnest smēķēšanu.

Katru gadu aptuveni 150 000 cilvēku iet bojā satiksmes negadījumos, bet smēķēšana nogalina 20 reizi vairāk. Smēķētāji postā dabu. Lai varētu audzēt tabaku vienu hektāru lielā laukā, tiek nocirsti un sadedzināti 400 lieli koki. Vidēji viens smēķētājs diennaktī iznīcina vienu koku.

ir viens no biežākajiem sirds un asinsvadu, elpošanas orgānu un onkoloģisko slimību riska faktoriem. Pētījums rāda, ka 2002. gadā ik dienas smēķēja 51,1 procenti vīriešu. Sieviešu vidū nevienu dienu bez cigaretēm iztikt nevarēja 19,2 procenti. 6,4 procenti smēķēja neregulāri. Pētījums liecina, ka kopš 1998. gada par 4,2 procentiem pieaudzis to cilvēku skaits, kuri vēlas atnest smēķēšanu.

Kā atnest smēķēšanu

Pats galvenais, lai uzsāktu cīņu ar šo ļauno ieradumu, ir pietiekama motivācija. Medīki ieteic sagatavot tabulu ar iemesliem, kāpēc radusies vēlme atnest smēķēšanu. Piemēram: vēlos uzlabot savu veselību; nevēlos, lai mani bērni kļūtu par smēķētājiem; nesmēķējot ietaupīšu naudu; baidos, ka varētu saslimt ar ļaundabīgu audzēju; māja un

Kā atnest smēķēšanu

Pats galvenais, lai uzsāktu cīņu ar šo ļauno ieradumu, ir pietiekama motivācija. Medīki ieteic sagatavot tabulu ar iemesliem, kāpēc radusies vēlme atnest smēķēšanu. Piemēram: vēlos uzlabot savu veselību; nevēlos, lai mani bērni kļūtu par smēķētājiem; nesmēķējot ietaupīšu naudu; baidos, ka varētu saslimt ar ļaundabīgu audzēju; māja un

drēbes smird pēc dūmiem, radot iespaidu, ka tās ir netīras; nevēlos būt atkarīgs.

Kad cilvēks uzsāk atbrīvošanos no smēķēšanas ieraduma, viņa organisms cieš no nikotīna trūkuma un no stiprās vēlmes uzsmēķēt. Smēķēšanas atmešanu nereti pavada nepatīkami simptomi: izsalkums, miega un sapņu traucējumi, depresija, pacīlātība un vieglprātība, uzbudināmība, vāja koncentrēšanās spēja un citi. Tie ilgst ne vairāk par mēnesi, bet atsevišķos gadījumos ilgāk.

Grūtajā smēķēšanas atmešanas laikā var lietot košļājamo gumiju, vai arī mutē likt ko citu, — garšīgu, bet ne treknu. Ja ir vēlēšanās turēt kaut ko pirkstos, var turēt pildspalvu vai ko citu, bet tikai ne cigareti. Jādzer sula un jāēd augļi, jo C vitamīns palīdzēs organismam ātrāk atbrīvoties no nikotīna. Tā nauda, kas tiek ietaupīta, nepērkot cigaretes, jāsakrāj atsevišķi, un pavisam drīz varēs pārliecināties, cik jauku mantu par to var iegādāties. Bet pats galvenais — šajā periodā jādomā pozitīvas domas!

Nereti smēķētāji uztraucas, ka, atmetot šo ieradumu, pieņemsies svarā. Lielākoties tā nenotiek, taču pat tiem, kas patiešām pēc smēķēšanas atmešanas pieņemas svarā, klāt nāk ne vairāk par diviem kilogramiem. Tāpēc ir svarīgi censties neēt vairāk nekā pirms smēķēšanas pārtraukšanas.

Smēķēšanu labāk atnest uzreiz, nekā samazinot izsmēķēto cigarešu skaitu pakāpeniski. Pretējā gadījumā smēķētājs nepārtraukti domā par to, kad varēs izsmēķēt nākamo cigareti.

L.Rancāne

Pašvaldību ministrija ar Zemes dienestu vienojas par palīdzību pašvaldībām plānojuma izstrādē

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Andrejs Radzevičs un valsts sekretāre Ilze Kukute tikās ar Valsts zemes dienesta vadību, lai pārrunātu pašvaldību plānojuma jautājumus.

Iestādes vienojās, ka pašvaldības nepieciešamo kartogrāfisko palīdzību Valsts Zemes dienestā varēs saņemt

bez maksas. Zemes dienests apņēmas pašvaldībām arī sagādāt vienkāršotas topogrāfiskās kartes, kādas izstrādātas aptuveni pusei Latvijas teritorijas.

Valsts Zemes dienestu pārstāvēja ģenerāldirektors Guntis Grūbe, viņa vietnieks Vitolds Kvetkovskis un pārvaldes direktors Arvīds Ozols.

Likums paredz, ka līdz šā

gada beigām visās pašvaldībās jābūt teritorijas plānojumam.

Šobrīd pabeigti teritorijas plānojumi ir aptuveni trešdaļai pašvaldību. Par plānojuma izstrādi pašvaldības saņem vienreizēju valsts dotāciju 7 000 - 15 000 latu apmērā.

Ministrijas darbinieki organizē arī metodoloģisko palīdzību pašvaldībām plāno-

juma izstrādē un gatavi sniegt konsultācijas par visiem jautājumiem.

Šogad valdībā apstiprinātie plānošanas noteikumi paredz atvieglotu kārtību, kādā pašvaldības izstrādā teritoriju plānojumus.

A.Pūpols,
Reģionālās attīstības
un pašvaldību lietu
ministrijas preses
sekretārs

IZGLĪTĪBA

Turpinās skolēnu zināšanu pārbaudes mācību olimpiādēs

PANĀKUMI RAJONĀ

Mācību priekšmetu olimpiāžu rajona posms jau ir gandrīz noslēdzies, uzvarētāji salīdzina savas spējas zinībās novadu, bet paši labākie – valsts mēroga olimpiādēs.

Mājsaimniecības rajona olimpiādē 9. – 12. klašu meitenēm divas pirmās vietas ieguva Maijas Kulakovas audzēknes, Līvānu 1. vidusskolas skolniece Linda Vinle un Gunīta Dalka. Arī vienu no otrajām vietām ieguva skolotājas Maijas Kulakovas audzēkne Dana Rinkus. Otrās vietas ieguva arī Priekuļu pamatskolas skolniece Maira Pastare (skolotāja Anita Puncule) un Daira Vaivide no Vārkavas vidusskolas (Ilze Lazdāne).

Mājsaimniecības olimpiādē 9. klašu zēniem par uzvarētāju kļuva Jersikas pamatskolas skolēns Arturs Purviņš (Arvids Matusevičs). Otro vietu izcīnīja Preiļu 1. pamatskolas audzēknis Kristaps Pūdzis (skolotājs Valdis Čerpakovskis).

Vizuālās mākslas olimpiādē piedalījās 126 skolēni, tāpēc arī godalgoto vietu skaits ir liels. No Līvānu 1. vidusskolas skolēniem izcīnītu pirmo vietu mājās at-

griezās Romualds Salcevičs (skolotāja Biruta Pastare), bet otrās vietas pārveda Mārcis Iesalnieks un Oskars Artemjevs (Anna Kārkle), kā arī Jānis Iesalnieks (Biruta Lāčkāja). No Līvānu 2. vidusskolas pārstāvjiem labākos rezultātus – uzvaru guva Svetlanas Mežajevas audzēkne Jelena Urujeva. Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņu olimpiādēs gūto godalgu skaitu papildināja Maijas Kvederes nopelnītā otrā vieta (Marianne Abricka). No Preiļu 2. vidusskolas par labāko zīmētāju olimpiādē atzīta Jūlija Podskočija, kas izcīnīja pirmo vietu (Inna Zinoveja).

Ar otro vietu mājup atgriezās Riebiņu vidusskolas audzēknis Eduards Gedrovičs (skolotāja Ruta Vjakse), Galēnu pamatskolas skolniece Dace Cīrcene (Vēlga Ulničāne), Kristiāns Slicis no Jaunsilavu pamatskolas (Vineta Grabļevska).

Preiļu 1. pamatskolas skolēni ieguva gan pirmās, gan arī otrās vietas. Par uzvarētājiem kļuva Mariannas Abrickas audzēkņi Vladislavs Jevdokimovs, Agņija Vaivide, Oskars Mūrnieks, par otrās vietas ieguvējiem – Dzintars Bogotais un Aivis Pizelis.

No Priekuļu pamatskolas olim-

piādē piedalījās četras skolniece, Anitas Puncules audzēknes. Ērika Gribonika ieguva pirmo, bet Inta Gribonika, Santa Dronga un Maija Krasnais – otro vietu.

Otro vietu izcīnīja arī Rīmicāņu pamatskolas skolniece Santa Lazdāne (skolotāja Skaidrīte Zelčāne) un Rožupes pamatskolas skolniece Inga Skrūzmane (Margrīta Teilāne).

Pirmo vietu olimpiādē ieguva Sīļukalna pamatskolas pārstāve Daiga Greisle un Vārkavas pamatskolas skolniece Raivis Spūlis. Daigas skolotāja bija Rita Teilāne, bet Raivi sagatavoja Astrīda Spūle.

Gandrīz visās olimpiādēs piešķirtas arī trešās vietas un atzinības.

Latviešu valodas olimpiādē mazākumtautību skolu 5. klašu skolēniem par uzvarētāju atzīts Armānds Leonovs no Līvānu 2. vidusskolas (skolotāja Gunta Pauriņa). Otro vietu ieguva šīs skolas skolniece Alīna Afonkina, kas ir Natālijas Vinogradovas audzēkne.

Ģeogrāfijas konkursā 7. klašu skolēniem divas pirmās vietas piešķirtas Sutru pamatskolas un Riebiņu vidusskolas komandām, divas otrās – Preiļu 1. un Dravnieku pamatskolas skolēniem, di-

vas trešās – Galēnu un Vārkavas pamatskolas ģeogrāfiem.

ATZINĪBA OLIMPIĀDĒS VALSTS MĒROGĀ

Kļuvuši zināmi **bioloģijas valsts olimpiādes rezultāti 9. – 12. klašu skolēniem**. Atzinību ieguvusi Baiba Luriņa no Salas pamatskolas 9. klases, kura olimpiādei gatavojās skolotājas Liliņas Upenieces vadībā. Ar atzinību valsts mērogā novērtētas arī Rudzātu vidusskolas skolēna Sanda Vilcāna bioloģijas zināšanas. Viņa skolotāja ir Jolanta Lūbka. Valsts mēroga zināšanu pārbaudē vācu valodā atzinību ieguva Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknis Jānis Timošenko (skolotāja Vija Pizele).

PANĀKUMI LATGALES NOVADĀ

Krievu valodas kā svešvalodas olimpiādē, kurā zināšanas parādīja labākie Latgales rajonu krievu valodas zinātāji, trešās pakāpes diploms piešķirts Jersikas pamatskolas skolniecei Maritai Grei-

dānei, kuru olimpiādei sagatavoja Anna Greidāne. Atzinību šajā olimpiādē ieguva Irīna Pereverzeva no Līvānu 1. vidusskolas. Viņas skolotāja ir Irēna Viļčinska.

Latviešu valodas un literatūras olimpiādē Latgalē starp 9. klašu skolēniem pirmo vietu izcīnīja Peļeču pamatskolas skolniece Edīte Šņepste, kuras skolotāja ir Marija Zīmele. Piektklasnieku grupā atzinīgi novērtētas Vārkavas vidusskolas skolniece Dairas Vaivides zināšanas. Meitene olimpiādei gatavojās Silvijas Stankevičas vadībā. 7. klases skolēnu konkurencē otro vietu izcīnīja skolotājas Valentīnas Mičules audzēkne Vizma Mičule no Dravnieku pamatskolas. Starp astotklasniekiem atzinība piešķirta Preiļu 1. pamatskolas audzēknim Aivim Pizelim. Viņa skolotāja ir Ilga Eglīte.

Novada mērogā vācu valodas olimpiādē 8. klašu skolēniem trešā vieta piešķirta Preiļu 1. pamatskolas skolniecei Ritai Cibulei. Sagatavoties olimpiādei viņai palīdzēja Māriete Šķestere. Ar atzinību novērtētas arī otras Mārites Šķesteres audzēknes – Laines Naglinskas zināšanas.

Ko darīt ar savādākajiem?

Uz semināru «Savādāks bērns skolā. Kā sniegt nepieciešamo atbalstu?», ko rīkoja Izglītības centrs ģimenei un skolai, pulcējās rajona izglītības iestāžu skolotāji, psihologi un sociālie pedagogi. Seminārs notika Preiļu 1. pamatskolā.

Katrs pedagogs no savas pieredzes ir pārliecinājies, cik lielu piepūli prasa darbs klasē, ja kāds no skolēniem visu laiku uzvedas pārlieku trokšņaini un traucē darbu gan skolotājiem, gan klasesbiedriem. Iespējama arī gluži pretēja situācija, — bērns nav pamānāms, bet jūtas nesaprasts. Skolotāji par viņiem saka, — bērnam ir problēmas, es to redzu, bet viņš nepieļauj sev klāt, klusē un neiesaistās nevienā pasākumā. Ko darīt? Kā nodibināt kontaktu ar viņu?

Sastopoties ar «savādākiem» bērniem, skolotājiem rodas daudzi jautājumi, piemēram, — vai es varu ietekmēt un mainīt bērna uzvedību klasē, ko darīt, lai bērns regulāri nāktu uz skolu un nekavētu stundas? Nereti pedagogs ir vienīgais pieaugušais, kurš spēj saskatīt, ka bērnam nepieciešama palīdzība.

Apspriežot tēmu «Savādāks

bērns skolā. Kā sniegt nepieciešamo atbalstu?», seminārā tika runāts par dažādiem aspektiem: bērna personības iezīmes saistībā ar uzvedību, attiecības ar vienaudžiem, situācijas ģimenē, kuri palīdzētu bērnu labāk iepazīt, lai viņam sniegtu nepieciešamo palīdzību. Pedagogi seminārā saņēma brošūras ar ieteikumiem, kā strādāt ar šādiem bērniem.

Semināra darbā piedalījās arī rajona izglītības pārvaldes psiholoģiskā centra psiholoģe Liene Fedotova, kura šos pienākumus veic arī Preiļu Valsts ģimnāzijā un Aglonas internātvīdusskolā. Šajās mācību iestādēs ir ļoti atšķirīga situācija, viņa teica, tāpēc nevar minēt kādu vienu vidējo skaitli, cik ir tādu bērnu, uz ko varētu attiecināt nosaukumu «savādāks bērns». Preiļu Valsts ģimnāzijā iestājas jaunieši, kuriem ir svarīgas par izglītības vērtību, viņiem ir pamatojums, kāpēc izvēlējušies šo skolu. Protams, katrā klasē atrodas pa kādam skolēnam, kam patīk stundā papļāpāt, uzjautrināt citus, bet šī problēma nav tik izteikta. Aglonas internātvīdusskolā problēmbērnu skaits ir daudz lielāks. Skolas kontingents lielākoties ir bērni vai bērni, kas nāk no nelabvēlīgām ģimenēm.

Septiņu gadu laikā, kas aizvadīti psiholoģes darbā, uzkrājusies pieredze un novērojumi, ka ar laiku savādākie bērni var kļūt arī par riska bērniem, proti, tādiem, kuri pakļauti vienam vai vairākiem spēcīgiem riska faktoriem. Tie nosaka tieksmi uz asu izjūtu meklēšanu, samazina prasmi tikt galā ar problēmām, pamudina uz nepiedienīgu vai agresīvu uzvedību klasē, pazemina spējas izpildīt skolas prasības, liek eksperimentēt ar apreibinošām vielām agrīnā vecumā. Iespēju kļūt par riska bērnu rada vecāku uzmanības un mīlestības trūkums; nepietiekama audzināšana; nekonsekvenca vai pārmērīga bardzība disciplīnas nodrošināšanā; ļoti zems vai augsts sociāli ekonomiskais statuss; intereses trūkums un zema iesaistīšanās skolas aktivitātēs; kopības un piederības skolai sajūtas trūkums; apreibinošo vielu viegla pieejamība; kontakti un draudzība ar nelabvēlīgi ietekmējošiem vienaudžiem.

Riska bērna uzvedība ir citāda – pārāk skaļa vai pārāk klusa, traucējoša vai nemanāma, jokpilna vai pārmērīgi nopietna.

Atbalsta sniegšana savādākiem vai riska bērniem ir sarežģīts process, stāstīja Liene Fedotova. Katra skola meklē dažādas iespējas,

kā palīdzēt šiem skolēniem. Psihologei ne reizi vien nācies uzklaut pedagogu jautājumu – ko darīt? Kā palīdzēt? Pēc padoma pie viņas griezušies arī paši bērni. Pirmām kārtām jāmeģina atrast cēlonis, kas ir bērna savādās uzmanības pamatā. Ja viņš klasē jūtas atstumts, viņam trūkst apkārtējo uzmanības, tad jādomā, kā bērnu iesaistīt klases aktivitātēs, kādu pienākumu uzticēt, lai viņš justos vajadzīgs gan šajā skolā, gan klasē. Katras situācijas analizēšanā tiek iesaistīti skolas administrācijas pārstāvji, pedagogi, sociālais darbinieks, audzinātāji, medicīnas darbinieks, aukle, reizēm pat grāmatvedis un pavārs. Nereti jautājumi par bērna problemātisko uzvedību tiek risināti kopā ar viņu dzīvesvietu pagasttiesām, ar nepilngadīgo lietu inspektoru un pat ar Daugavpils psihoneiroloģiskā dispensera bērnu nodaļu. Tomēr šādi gadījumi, kad jāmeklē mediķa palīdzība, un kas liecina, ka bērnam ir psihosomatiskā saslimšana, jo viņš ir pārdzīvojis smagu stresu, ir reti. Šādās reizēs ir grūti arī noteikt, kas izraisījis tik smagu stresu. Tas var rasties arī no ļoti stipra pārbīļa.

Ko psihologs vai skolotājs var

palīdzēt tādā gadījumā, ja bērna savādajās rakstura izpausmēs vai neapmierinātības vai attieksme pret viņu ģimenē? Ja vecāki ir ar mieru izrunāties ar psihologu, atrast problēmas cēloņus, uzklaut pieņemamā kvalificētus padomus, kā palīdzēt savam bērnam, tad ir cerības, ka situācija var izmainīties uz labo pusi.

Lienes Fedotovas praksē biežāki bijuši tādi gadījumi, kad bērnam izdevies palīdzēt kopīgi ar viņa skolotāju. Pedagogam ir iespējas visātrāk ievērot neparastās uzvedības izpausmes klasē. Kopīgi ar psihologu pārrunājot, kādā veidā bērnam palīdzēt, un ievērojot viņa padomus, izdodas panākt pozitīvas izmaiņas.

Bērni, par ko mēdz teikt, ka viņi ir savādāki, vairāk sastopami sākumskolas un pamatskolas periodā.

Vai tas ir tik svarīgi – izmainīt savādāko bērnu uzvedību, lai tā līdzinātos citu klases biedru uzvedībai un tādām modelim, ko par pieņemamu uzskata arī skolotāji? Jā, protams, uzskata psiholoģe, jo pretējā gadījumā viņiem pēc tam, kad kļūs pieauguši, būs grūtāk iekļauties sabiedrībā, kas radīs citas nepatīkamas sekas.

INFORMĀCIJA

Šinšillas priecē un sola peļņu

Govju vietā šinšillas

Vāverēm līdzīgo dzīvnieciņu – šinšillu dzimtene ir Andu kalnos. Ļoti vērtīgās ādas dēļ savā dzimtenē tie tika iznīcināti. Mūsdienās šinšillas audzē nebrīvē. Viena no desmit oficiālajām fermām Latvijā veidojas Bunkas pagasta «Saulēs», kur par dzīvnieciņiem rūpējas to saimniece Dzintra Niedola.

Pārdevu govju un cūkas, un nopirku šinšillas, smeļoties stāsta Dzintra. Tās jau bija izsmiekls, jo par gaļas bulvi piedāvāja 28 santīmus par kilogramu, tāpēc šo nozari likvidējām.

Tomēr šinšillu audzēšanas uzsākšana ir ļoti sarežģīta. Dzīvnieciņi ir ārkārtīgi jūtīgi pret nepazīstamu cilvēku un svešu smaržu. Tie mīt stieplu sprostos, kur var gan paskraidīt, gan pasēdēt uz augstāka paliktna. Dzīvnieciņi iemānījusies padzerties, satverot ar muti ūdenspadeves caurulīti. Pie katra sprostiņa uzraksts ar dzimšanas laiku un citām ziņām. Raduraksti jāved ļoti smalki četrās paaudzēs, lai nepieļautu radniecīgu krusošanos. Šinšillām regulāri jāmazgājas, ko tās dara vannā ar speciālām, no Spānijas vestām smiltīm, kam pievienots sāra pulveris.

Harēma attiecības

Dzīvnieku ģimenes attiecības līdzinās harēmam. Sprosti savstarpēji savienoti ar «gaiteni», pa kuru brīvi pārvietojas tēviņš, apciemojot sievas un bērnus. Savukārt mātītēm uz kakla uzliktais gredzens neļauj iziet no sprosta, jo tās savstarpēji plēšas.

Mazuļi piedzimst ar vaļā actiņām. Mātes viņus iznesā trīs mēnešus, trīs nedēļas un trīs dienas. Kā novērojusi saimniece, šis laiks gandrīz vienmēr ir precīzs. Jaundzimušajiem viņa dod papildbarību – ar pipeti pilina mutē zidaiņu barību, vēlāk to ielej dzeramajā

traukā. Viņa piedzīvojusi, ka trīs mazuliši aizgājuši bojā, jo izrādījies, ka to mātei nav piena. Šinšillām dzimstot no viena līdz sešiem bērniem, bet pupiņi esot tikai divi, tāpēc Dzintrai joprojām nav skaidrs, kā māte visus var pabarot. Mazuļus māte rūpīgi sargā, pat uztupjoties virsū un piesedzot ar asti. Bērnu pieskatīšanā palīdz arī tētis. Labos apstākļos šinšilla dzīvo līdz 15 – 20 gadu vecumam.

Mutes kustas nepārtraukti

Šinšillas ir nakts dzīvnieki un dienā guļ. Katrā būrītī ielikts koka klucītis un degakmens gabaliņš, pie kura asināt zobus. Tās ēd speciālu, no Dānijas un citām ārvalstīm vestu kombinēto barību, kā arī pašu mājās gādātu rupju sienu. Šinšillas, tāpat kā truši, gatavi grauzt nepārtraukti. Īsta delikatese tām ir rozīnes. Dzīvnieciņš rozīni grauz, pieturot ar priekšķepām, tāpat kā vāvere riekstu.

Šinšillām labs kažoks mugurā ir visos gadalaikos un vienmēr ar akotu. Latvijas klimats viņu audzēšanai piemērots, taču ne karstas vasaras. Temperatūra jāuztur 10 – 18 grādu robežās. Savukārt ziemā telpās jānodrošina noteikts mitruma daudzums. Dzīvnieciņi

ir samērā veselīgi, taču jābaidās no sēnīšu slimībām.

Dāmas kažokam – 250 dzīvnieciņu

Lai no šinšillu audzēšanas gūtu ienākumus, fermā jābūt ap 300 mātītēm, izrēķinājusi saimniece. To var sasniegt trijos, četros gados. Zvērkopju asociācija šogad piešķirusi subsīdiju 1000 latu apmērā vaivasi dzīvnieku iegādei Dānijā. Latvijā, salīdzinot ar kaimiņu valstīm, šī nozare nav populāra. Igaunijā ir vairāk nekā 500, bet Lietuvā – 200 fermu. Vislielākais noiets šim ādām – Krievijā un arī Itālijā, kur tās izmantojot balles tērpu apmetņu, rokassomīnu, kažoku, puskažociņu darināšanai. Vienam kažokam vajagot 250 ādiņu, bet tās cena ir vidēji 60 lati.

Protams, pie ādiņas vēl ir jātiek. Šinšilla izaug septiņos – deviņos mēnešos. Seko pats nepatīkamākais process – dzīvības atņemšana milīgajiem dzīvnieciņiem. Ādiņa jānovelk ļoti uzmanīgi, jo, pieskaroties nevietā, spalva krit ārā. Arī izņemot no būra, saimniece dzīvnieku tur aiz astes, lai lieki neaizskartu kažociņu.

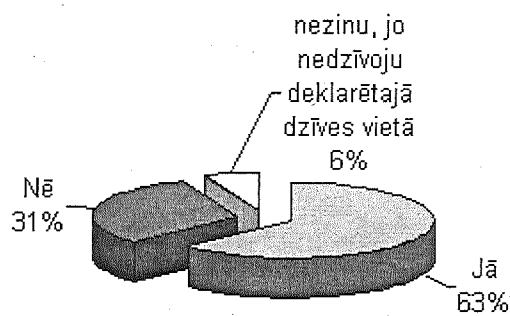
«Saulēs» mītošajām šinšillām ir standartkrāsa – pelēkmelna. Visvērtīgākie esot melnās krāsas kažokzvēri, bet tos sarežģītāk iegūt. Krāsa varot būt no baltas līdz melnai, piemēram, Lietuvā esot ļoti raibas šinšillas. Taču no tām grūtāk dabūt ādas vairumā vienā tonī.

Šinšillu var turēt istabā kā mīldzīvnieku, par kustīgajiem radījumiem, kuriem kājas salīdzinājumā ar apaļo rumpi ir tievas un mazas, bet garās ūsas nepārtraukti vibrē, stāsta Dzintra Niedola, bet tad būtu vēlams pārtis. Pa istabu gan nevarot ļaut skraidīt, jo tad tikšot apgauztas kājas divāniem un krēsliem.

Saīsināti no «Kursas Laiks»

Aptaujas rezultāti internetā (no 5. līdz 11. aprīlim)

Vai Jūs saņēmt paziņojumu par reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanām?

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

SPORTS

Ivans Afanasjevs ir iekļauts Latvijas sambo cīņas izlases kandidātu sarakstā

3. aprīlī Alūksnē risinājās Latvijas džudo meistarsacīkstes. Sacensībās piedalījās visi spēcīgākie Latvijas džudisti. Trīs Preiļu novada komandas sportisti iekļuva labāko sešniekā. Kristaps Kudiņš svara kategorijā līdz 40 kg ierindojās trešajā vietā, savukārt Jānis Stambergs (55 kg) un Jānis Rubinis (50 kg) samierinājās ar piektajām vietām.

Tajā pašā dienā Venspilī risinājās Latvijas čempionāts sambo cīņā 1986./87. g. dz. zēniem, kur Preiļus veiksmīgi pārstāvēja Ivans Afanasjevs. Savā svara kategorijā līdz 52 kg Ivans spēja ierindoties godalgotajā trešajā vietā.

4. aprīlī Ivans Afanasjevs veiksmīgi piedalījās Latvijas čempio-

nātā sambo cīņā pieaugušiem. Svara kategorijā līdz 52 kg Ivans kļuva par Latvijas čempionu. Līdz ar to Ivans ir iekļauts Latvijas sambo cīņas izlases kandidātu sarakstā un viņam būs dota iespēja cīnīties par vienu no trim ceļazīmēm uz Eiropas čempionātu sambo cīņā, kas notiks maijā Liepājas pilsētā Šaulos.

10. aprīlī Tallinā risinājās starptautiskais džudo turnīrs. Kārtējās medaļas izcīnīja Preiļu komandas džudisti Dmitrijs Haratjans un Violeta Maslobojeva. Dmitrijs svara kategorijā līdz 38 kg izcīnīja trešo vietu, savukārt Violeta svara kategorijā līdz 44 kg izcīnīja otro vietu.

«Preiļu siers» izvirzās par līderi basketbola čempionātā

10. aprīlī notika kārtējās spēles Preiļu novada basketbola čempionātā. Par jauno čempionāta līderi kļuva a/s «Preiļu siers» komanda, kura spraigā spēlē guva virsroku pār «G.P.A.» komandu. Vīriešu konkurencē spēlētā tika fiksēti sekojoši rezultāti: Riebiņi – PVG 2 55:28 (Māris Pauniņš – 20 p., Ainārs Rumaks – 11 p., Aldis Pokšāns – 9 p.; Oskars Určs – 12 p., Mārtiņš Civkārs – 9 p., Kristaps Ancāns – 4 p.), «Latgales ceļi»/Aglona – PVG 1 63:57 (Edgars Upenieks – 18 p., Aigars Joksts – 14 p., Artūrs Mišpūns – 13 p.; Māris Jermolajevs – 13 p., Edgars Mūrnieks – 13 p., Jānis Zukulis – 12 p.), a/s «Preiļu siers» – «G.P.A.» 62:47 (Artis Plivda – 18 p., Nauris Maskalāns – 14 p., Jānis Bernāns – 13 p.; Ainārs Turčinskis – 27 p., Aldis Adamovičs – 13 p., Ilmārs Madelāns – 3 p.). Līdz ar to pēc astoņām nospēlētām kārtām tabula vīriešu konkurencē izskatās šādi:

a/s «Preiļu siers»	8	7	1	15
«G.P.A.»	8	6	2	14
PVG 1	8	5	3	13
«Latgales ceļi»/Aglona	8	4	4	12
Riebiņi	7	4	3	11
PVG 2	8	1	7	9
1. pamatskola	7	0	7	7

Divas sievieti konkurencē spēlēt tika fiksēti rezultāti: PVG – Pamatskola/Skolnieces 41:39 (Jekaterina Akentjeva – 12 p., Jekaterina Vasiljeva – 12 p., Daiga Spārāne – 11 p.; Elīna Poplavska – 24 p., Alīna Baranova – 10 p., Jolanta Rubine – 5 p.), Pamatskola/Skolotājas – SIA «SAU Preiļi» 61:33 (Oksana Šņepste – 19 p., Ieva Babre – 19 p., Inga Haritonova – 14 p.; Sanita Luriņa – 15 p., Dana Voropiņa – 10 p., Lāsma Dzene – 2 p.). Līdz ar to pēc četrām nospēlētām kārtām tabula sievieti konkurencē izskatās šādi:

Pamatskola/Skolotājas	4	4	0	8
PVG	4	3	1	7
Pamatskola/Skolnieces	4	1	3	5
SIA «SAU Preiļi»	4	0	4	4

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 14. un 15. martā pulksten 20.00 piedzīvojumu komēdija «Laipni lūgti džungļos», ASV.

◆ 16. un 19. aprīlī pulksten 18.00, 18. aprīlī pulksten 16.00 un 18.00 ģimenes komēdija «Labsuns I», ASV.

◆ 16., 18., 19., 20. un 21. aprīlī pulksten 20.00 trilleris «Baseins», Francija/ Lielbritānija.

Preiļu novada kultūras centrs

◆ 16. aprīlī pulksten 15.00 mākslas dienu atklāšanas sarīkojums, Māras Kalniņas metālmāksla un Osvalda Zvejālsneca gleznas. Pulksten 22.00 Liču kultūras namā jauniešu mūzikas kluba diskotēka.

◆ 17. aprīlī pulksten 16.00 deju kopas «Gaida» dzimšanas dienas koncerts.

Rajona izglītības pārvalde

◆ No 19. aprīļa līdz 1. maijam rajona skolu 2. – 4. klašu skolēnu konkursa darbu «Zīmēsim Eiropu kopā» izstāde.

Aglonas kultūras nams

◆ 16. aprīlī pulksten 22.00 diskotēka.

Līvānu novada kultūras centrs

◆ 16. aprīlī plkst. 21.00 diskotēka jauniešiem. Radio dj.

◆ 17. aprīlī plkst. 18.00 Tautas deju ansambļa «Silava» jubilejas koncerts.

lejas koncerts.

◆ 18. aprīlī plkst. 15.00 Tautas muzikantu svētki.

Rušonas tautas nams

◆ 17. aprīlī pulksten 18.00 teātra svētki. Pulksten 21.00 balle, spēlē Jānis Zieds-Ziediņš.

Stabulnieku kultūras nams

◆ 17. aprīlī pulksten 22.00 spēlē grupa «Tranzīts».

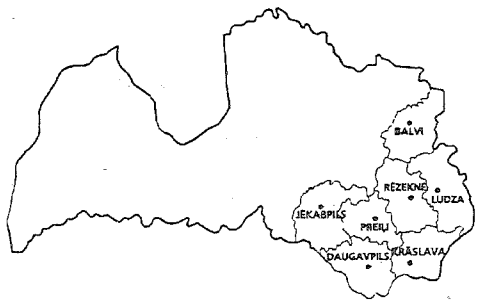
Riebiņu pagasts

◆ 16. un 17. aprīlī pulksten 22.00 diskotēka diskokafejnīcā.

SPPC «Mūsmājas»

◆ 17. aprīlī plkst. 12.00 SPPC «Mūsmājas» pašdarbnieki ielūdz uz pasākumu «Liieldienu atskaņas».

KAIMIŅU RAJONOS

Viszivīgākie ezeri Latgalē

Ja tic statistikai, zivīm bagātākais ezers Latgalē ir Lubāns, kur pērn ar tīkliem esot izzvejoti 60 418 kilogrami zivju, Rāznā – 10 363 kilogrami, Pušā – 1269, Cirmā – 3392, Feimaņos – 749, Lielajā Ludzas ezerā – 1936, Rušonā – 2323 kilogrami.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Slimnīcā kā armijā

Kopš marta sākuma divu gadu garumā alternatīvajā dienestā Balvu slimnīcā atradīsies balvenietis Kaspars Nikolajevs. Latgales Valsts militārā dienesta pārvaldes Balvu rajona nodaļas vadītājs Juris Porietis saka, ka šis ir pirmais vienīgais gadījums rajonā, kad jauniešam izvēlas militāro dienestu aizvietot ar alternatīvo dienestu un šādu atļaušanu. Arī Latvijā kopumā šādu gadījumi ir ļoti reti. Par alternatīvo dienestu jaunieši reizēm interesējas, bet visai nenopietni, turklāt parasti pārdomā, kad uzzina, ka militāro dienestu ar alternatīvo aizvietot atļauj speciāla komisija, kuras sastāvā ir psihiatri, juristi un citi speciālisti. Lai šādu piekrišanu saņemtu, jauniešam jāpamato, jo alternatīvo dienestu nevar izvēlēties tāpat vien.

Balvu slimnīcas direktore Irēna Sprudzāne stāsta, ka piedāvājumu uzņemt slimnīcā alternatīvo dienesta jaunieši viņi no Aizsardzības ministrijas saņēma pagājušajā gadā un atsauca tam. Vēlāk izvērtēja slimnīcas atbilstību alternatīvo dienesta prasībām un

atzina, ka te puīši drīkst dienēt. Slimnīca vienlaikus spētu nodrošināt darbu ne vairāk kā diviem alternatīvo dienesta jauniešiem. Tagad direktore atzīst, ka ir ļoti apmierināta ar Kaspara darbu. Puišis tek kā skudriņa un dara visu, kas vajadzīgs. Slimnīcā notiek remonts, un Kaspara rokas ļoti noder.

Kasparam militāro dienestu ar alternatīvo atļauts aizvietot reliģiskās pārliecības dēļ. Puišis jau trīs gadus ir pārliecināts jehovietis, un šī ticība neatzīst militāro dienestu. Kaspars saka: «Bībelē tā ir rakstīta. Savs tuvākais ir jāmīl, bet armija tomēr saistīta ar mācīšanos nogalināt otru.» Viņš uzskata, ka arī tēvzemes aizstāvēšanu nevar iemācīties armijā. Viņa ticība māca, ka pat savs ienaidnieks ir jāmīl: ja viņš izsalcis, jāpabaro utt. Kaspars zina vairākus savas ticības brāļus, kas militāro dienestu aizvieto ar alternatīvo Daugavpilī, Rīgā, Liepājā. Nevien jehovietis necenšoties izvairīties no dienesta vispār, jo ticība nosaka, ka likumi ir jāpilda.

Juris Porietis atzīst, ka pēdējā laikā izvairīšanās no dienesta vairs nav tik izplatīta kā agrāk. Viņš saka: «Nevar teikt, ka ļoti daudzi mēģina izvairīties no dienesta. Patiesībā tādi cilvēki Latvijas armijā

jai nav paši nepieciešamākie. Pēdējā laikā dienestam pakļauto jauniešu ir vairāk nekā Latvijas armijā pieprasa. Armijai ir vajadzīgi cilvēki ar labu veselību un vismaz vidējo izglītību.»

Kaspars zina, ka Balvos ir apmēram divi desmiti jehovietu, viņu pašu šī ticība atradusi pirms trim gadiem. Viņš saka: «Jūs taču zināt, ka Jehovas liecinieki staigā pa dzīvokļiem un stāsta par Dievu.» Puišis atzīstas, ka viņam bieži jautā par alternatīvo dienesta izvēles iemesliem, bet cilvēki bieži vien novēršas un neko daudz negrib zināt, kad viņš sāk runāt par Bībeli vai Jehovas lieciniekiem.

Bērna nāves iemesls: aspirīns

Pusgada laikā Balvu rajonā ar Reja sindromu nomiruši divi bērni: piecgadīga meitene un četrus gadus vecs puisītis.

Balvu slimnīcas reanimatologs Vitālijs Ignatovs stāsta, ka Reja sindromu izraisa trīs apstākļu sakritība: specifisks vīruss + ģenētiskā īpatnība + aspirīns. Kad šīs trīs lietas satiekas, tiek bloķēts īpašs ferments aknās, kas nodrošina organisma detoksikāciju. Cil-

vēka organismā nepārtraukti veidojas dažādas indes, bet aknās atrodas īpaši fermenti, kas ar tām tiek galā, neļaujot organismam saindēties. Līdz šim nav izdomāti nekādi līdzekļi, kas varētu atjaunot Reja sindroma bloķēto fermentu darbību. Dakteris saka, ja visi trīs faktori ir sakrituši, pāris dienas pēc aspirīna iedzeršanas bērnam paliek slukti: sākas krampji, halucinācijas, vemšana – viss, kas liecina par smadzeņu tūsku. Ir sākusies organisma saindēšanās. Bērns nonāk slimnīcā. Viņš ir bez samaņas. Paprasu, vai bērns nav dzēris aspirīnu, apskatos bioķīmisko analīžu rezultātus, un man ir skaidrs, ka bērnu izglābt neizdosies... Man kā ārstam ir briesmīgi noskatīties, ka nevaru palīdzēt mirstošam bērnam, lai kā to gribētos. Pāris dienas viņu mēģināji elpināt, mediķi darīja visu, ko varēs, bet bērns nomira. Vecākiem jau tā ir grūti, un vēl jāpārmet sev tas, ka ir iedevuši bērnam to tableti.

Vecākiem kriminālatbildība par aspirīna došanu bērnam, tā izraisot viņa nāvi, nedraud, jo zāles taču ir pirktas aptiekā, un tās nav inde. Tomēr ārsts vēlreiz atgādina: nedrīkst bērniem līdz 16 gadu vecumam dot aspirīnu. Citādi tās ir labas zāles, sirds slimniekiem ar

ritma traucējumiem – vislabākās, jo samazina infarkta vai paralīzes atkārtšanās iespējas. Aspirīns sašķidrina asinis, tā novēršot trombu veidošanos. Bet bērnam pat viena tablete var būt nāvējoša: Reja sindroms nav atkarīgs no devas.

Aplam domā tie vecāki, kas mierina sevi ar domu: nu, esmu vienmēr bērnam devis aspirīnu, nekas nav noticis. Ja bērnam nav ģenētiskas īpatnības, kas ir viena no Reja sindroma izraisošajiem faktoriem, nekad nekas nenotiks. Bet to ne ar kādām analīzēm iepriekš nevar noteikt. Ja bērnam šī ģenētiskā īpatnība ir, atliek saslimt ar vīrusu, kas savienojumā ar aspirīnu izraisa Reja sindromu, un iedotā tablete būs nāvējoša.

Ārsts saka: «Atšķirība ir arī cenā. Aspirīns maksā 6 santīmu, bet tailenols – Ls 1,40. Bet dzīvība taču nemaksā latu! Bērns ir deviņus mēnešus iznēsāts, izaudzināts un beigās nomirst no aspirīna tabletes. Vecākiem jābūt ļoti piesardzīgiem, dodot bērnam zāles. Jāuzmanās arī ar tailenolu. Bērns nekādā gadījumā nedrīkst saņemt lielāku devu, nekā atļauts.»

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Šogad bērziem garšīgas sulas

Katru pavasari iezīmē sulu laiks, kad gandrīz ikvienas lauku sētas saimnieks nolūko piemērotu bērzu vai kļavu, lai tecinātu no tās sulas. Vairums no sulu lietojumiem uzskata, ka šogad tās esot

garšīgas un tekot daudz.

— Sulas ieurbt mums palīdzēja tētis, bet, kā tās saglabāt, vislabāk zina vecmāmiņa, — saka Biržu pusē ar sulu traukiem sastaptie Nauris un Signe. Viņu vecmāmiņa stāsta, ka agrāk sulas skābējuši katru gadu. Pavasarī tās labprāt lietojot arī dzeramā ūdens vietā, kas akā šajā laikā neesot pārāk

garšīgs. Tāpēc bērzu sulās varot arī tēju un kafiju.

Sula skābēšanai jāsalej tūrā traukā, iemetot tajā sakaltētas maizes garoziņas, kādu upeņu kātiņu vai piparmētras, un jānovieto stāvēšanai, kamēr tā iegūst patīkamu skābu garšu. Pēc tam sulu pilda pudelēs, katrā ieliekot trīs vai četras rozīnes, nedaudz citrona mizas (tikai dzelteno kārtiņu) un pieberot pāris tējkarotes cukura.

Daži iesaka sastāvam pievienot tējkaroti spirta vai konjaka. Agrāk sulas skābējuši, tām virsū uzberot auzas. Tās sadīgušas un nosegušas sulu, kas zem tām nebojājās. Tāds dzēriens bijis ar asu skābumu un pārsvarā garšojis vīriešiem.

Garšīgākas ir kļavu sulas. Dzeršanai sulas var iegūt arī iztiekot bez urbuma, bet pakarinot pudeli nogriezta zara galā. Vairāk sulas tek, ja urbums veidots koka dienvidu pusē. Tā stāsta šīs jomas praktiķi. Viņi uzskata, ka koku ar sulu tecināšanu nevar sabojāt, taču, beidzoties sulu laikam, caurums ir jāaiztaisa ciet ar piemērotu koka tapu.

«Visu šo laiku es dzēru»

Tā atzīst sieviete, kas savus bērnus mēnesi bija pametusi bez uzraudzības.

Jēkabpils domes administratīvā komisija martā izskatīja lietu par kādu sievieti, kas no 14. februāra līdz 14. martam savus trīs mazgadīgos bērnus bija atstājusi bez uzraudzības. Jaunākais tikai pusgadu vecs. Sievietes vīrs paskaidrojumā raksta, ka martā viņš esot noskaidrojies, kur sieva atrodas, un gājis lūgt, lai viņa atgriežas mājās, bet viņa esot atteikusies to darīt. Tād viņš bērnus aizvedis pie sievasmātes, bet arī viņa nav spējusi tos aprūpēt, tāpēc mazuļi ievietoti pilsētas bērnu patversmē.

— Visu šo laiku es dzēru un atrados pie dažādiem paziņām. 14. martā vīrs mani savāca. Apsolu, ka vairāk tā nedarišu, — paskaidrojumā raksta sieviete. Viņa nekur nestrādā, arī vīrs ir bezdarbnieks.

Pēc šī gadījuma ģimene nonākusi bāriņtiesas uzraudzības lokā. Par vecāku tiesību atņemšanu vēl netiek runāts, jo māte sola par bērniem rūpēties.

Skursteni atdos biznesa parkam

Bijušās katlumājas dūmenis Jēkabpils cietuma kādreizējā teritorijā Zilānu ielā, kur tiks celtas kokapstrādes uzņēmējdarbības

parka ēkas, ar Jēkabpils domes lēmumu ir nodots apsaimniekošanā sabiedriskajai organizācijai «Jēkabpils kokapstrādes uzņēmējdarbības parks». Līdz šim skursteni nomāja SIA «Vidusdaugavas televīzija», kas to izmanto televīzijas uztverošās un raidošās antenas un aparatūras izvietojšanai. Atbilstoši domes lēmumam jaunais apsaimniekotājs, uzsākot savu darbību, nedrīkst pasliktināt apstākļus, kas saistīti ar dūmeņa ekspluatāciju televīzijas vajadzībām.

Jaundzimušo vecāki saņems dāvanu kartes

Jēkabpils dome nolēmusi veikt grozījumus pašvaldības noteikumos, atbilstoši kuriem jaundzimušo mazuļu vecāki turpmāk saņems pabalstu 20 latu apmērā – dāvanu karti par katru bērnu. Dāvanu karti piešķirs vienam no vecākiem vai adoptētājam, aizbildnim, bērna faktiskajam audzinātājam, kura dzīvesvieta reģistrēta Jēkabpils pilsētā. Dāvanu kartē jāizlieto divu mēnešu laikā no tās izsniegšanas dienas. Pirkumi jāveic kartē norādītajā tirdzniecības vietā.

«Brīvā Daugava»

● Signe un Nauris atzīst, ka svaigas sulas ir garšīgas, bet vasarā garšos arī skābētas. Tās glabāties cieši noslēgtās stikla pudelēs.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Latvija ir līdere autoavārijās cietušo skaita ziņā

● Kā liecina Pasaules Veselības organizācijas publiskotais ziņojums par autoavārijās cietušajiem un bojāgājušajiem, Latvija ar 24,3 avārijās gūto traumu gadījumiem uz katru 100 000 iedzīvotāju ir līdere Eiropā. Latvijai līdzīga situācija pasaulē ir vienīgi Brazīlijā. 9. aprīlī Preiļu rajona Rušonas pagastā uz ceļa Eisāgi — Korsikova 2. km vadītājs G. netika galā ar automašīnas vadību, kā rezultātā nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Šoreiz laimīgā kārtā negadījumā cietušo nav.

Kūlas dedzināšana kaitē ekosistēmai

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes sakaru punktā 2004. gada februārī ir saņemti 5, bet martā — 11 izsaukumi uz ugunsgrēkiem. Abos mēnešos saņemti pieci izsaukumi uz glābšanas darbiem.

Ugunsgrēku iemesli kā vienmēr ir vieni un tie paši — neuzmanīga rīcība ar uguni, krāsns pārkurināšana un elektroinstalācijas īs-savienojumi, kā arī dažos gadījumos ļaunprātīga dedzināšana. Diemžēl šajos ugunsgrēkos bojā gājuši divi cilvēki.

Turpinās kūlas dedzināšana. Gribu informēt rajona iedzīvotājus par kūlas un atkritumu dedzināšanas kaitējumu ekosistēmai.

Latvija 2004. gada novembrī gatavojas ratificēt Stokholmas konvenciju par Noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (NOP). Tās ir ļoti toksiskas, cilvēkiem un dzīvniekiem kaitīgas vielas, kas savas ķīmiskās noturības dēļ var saglabāties dzīvajos organismos un dabā pat desmitiem gadu.

Pie NOP pieder arī degšanas blakusprodukti, tajā skaitā dioksīni un furāni. Sadzīves atkritumu un arī kūlas dedzināšanas rezultātā rodas ļoti toksiska viela — dioksīni, kas negatīvi ietekmē cilvēka veselību. Dioksīni nonāk jūrā un uzkrājas zivīs, sevišķi ar paaugstinātu tauku saturu — lašos un arī reņģēs. Ēdot piesārņotas zivis, dioksīns uzkrājas organismā, radot iedzimtus defektus bērniem,

izraisa vēzi un alergiju, iedragā imunitāti un ietekmē nervu sistēmu.

Latvijā 70 procenti dioksīna rodas nekontrolētas degšanas procesos, to skaitā sadzīves atkritumu un kūlas dedzināšanas rezultātā. Pagājušajā pavasarī kūlu dzēsa 3352 reizes apmēram 18 000 hektāru platībā.

Lai samazinātu NOP daudzumu, iedzīvotājiem ieteikts: šķirot sadzīves atkritumus; no sadzīves atkritumiem atdalīt bīstamos atkritumus; nededzināt sadzīves atkritumus atklātos ugunsuros un krāsni; nededzināt kūlu; ievērot likumdošanas prasības atkritumu apsaimniekošanā.

Ē.Pastars,
VUGD Preiļu brigādes Preiļu daļas vada komandieris

Līdz jūnijam laivu, motorlaivu, kuteru un ūdens motociklu īpašnieki var deklarēt īpašuma tiesības

Vēl nepilnus divus mēnešus Ceļu satiksmes drošības direkcijā (CSDD) iespējams pierēģistrēt mazizmēra kuģošanas līdzekļus, kuru īpašniekiem nav īpašuma tiesības apliecināšanu dokumentu (mantošanas apliecību, pirkuma līgumu, dāvinājuma līgumu u.tml.)

Tas attiecas uz tiem, kuri iegādājušies kuģošanas līdzekli, bet nav to reģistrējuši un viņu rīcībā nav iepriekš minētā dokumenta. Līdz 2004. gada 1. jūnijam šiem cilvēkiem ir iespēja savas īpašuma

tiesības nodeklarēt CSDD nodaļā. Pēc 1. jūnija šādas iespējas vairs nebūs.

Laika ierobežojums neattiecas uz airu laivām.

Tāpat CSDD atgādina, ka mazizmēra kuģošanas līdzekļi, kas bija reģistrēti Vides valsts inspekcijā, Reģionālās vides pārvaldē vai Latvijas Jūras administrācijā, līdz 2004. gada beigām jāpārreģistrē CSDD.

Pirms CSDD 1. februārī pārņēma mazizmēra kuģošanas funkciju, Latvijā bija reģistrēti 18 146 mazizmēra kuģošanas līdzekļi. Līdz šim brīdim pārreģistrācija

veikta 482 mazizmēra kuģošanas līdzekļiem. No tiem — 298 motorlaivām, 124 airu laivām, 30 kuteriem un 30 ūdensmotocikliem.

Kas nepieciešams mazizmēra kuģošanas līdzekļa pirmajai reģistrācijai?

Lai pierēģistrētu mazizmēra kuģošanas līdzekli, nepieciešami šādi dokumenti:

- ✓ kuģošanas līdzekļa tehnisko datu sertifikāts vai ārvalsts reģistrācijas dokuments,
- ✓ īpašuma tiesības apliecināšanas dokuments,
- ✓ pase vai LR transportlīdzekļa vadītāja apliecība,

- ✓ dokuments, kas apliecinā, ka kuģošanas līdzekļa ieviešana valstī noformēta atbilstoši muitas noteiktajām prasībām, ja kuģošanas līdzeklis ievests no ārvalstīm,
- ✓ ūdensmotocikliem arī izziņa par agregātu numuru salīdzināšanu, ja tas ievests pēc 2004. gada 1. februāra.

Kas nepieciešams mazizmēra kuģošanas līdzekļa pārreģistrācijai?

Lai pārreģistrētu Latvijā līdz 2004. gada 1. februārim reģistrē-

tu mazizmēra kuģošanas līdzekli, nepieciešami šādi dokumenti:

- ✓ Vides valsts inspekcijas, Reģionālās vides pārvaldes vai Latvijas Jūras administrācijas izsniegtais reģistrācijas dokuments,
- ✓ pase vai Latvijas Republikas vadītāja apliecība,
- ✓ ūdensmotocikliem arī izziņa par agregātu numuru salīdzināšanu.

Dž.Eglīte,
CSDD Sabiedrisko attiecību daļa

POLICIJAS ZIŅAS

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā no 5. līdz 12. aprīlim reģistrēti 67 dažādi iesniegumi. Tajā skaitā policijā reģistrētas 16 huligāniskas darbības, seši ģimenes skandāli, seši ceļu satiksmes negadījumi, 10 zādzības, seši likuma pārkāpumi ekonomikas jomā, septiņas reizes reģistrēta mantas tīša bojāšana, kā arī bijuši trīs ugunsgrēki.

Darbnīcā nozagts motorzāģis

6. aprīlī, uzlaužot ieejas durvju atslēgu, zagli iekļuvuši zemnieku saimniecības «Oskars» kokzāģētavas darbnīcā un aiznesuši līdzī motorzāģi. Policija noskaidro vainīgās personas.

Dedzinot atkritumus, nodedzina saimniecības ēku

7. aprīlī Rušonas pagastā neuzmanīgas atkritumu dedzināšanas rezultātā izcēlies ugunsgrēks, kura rezultātā nodegusi 1970. gadā dzimušajam Genādijam piederošā saimniecības ēka.

Kūlas ugunsgrēkā nodega malkas šķūniši

7. aprīlī kūlas dedzināšanas rezultātā Saunas pagastā nodega 1948. gadā dzimušajam Anatolijam piederošie malkas šķūniši.

Silajānos pieķer nelikumīgā alkohola tirgotāju

7. aprīlī par nelikumīgu alkoholisko dzērienu uzglabāšanu un tirdzniecību sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli 1979. gadā dzimušajam Valērijam.

No mājām pazuda rokas somiņa ar naudu

8. aprīlī Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemts iesniegums no kādas 1931. gadā dzimušās Līvānu iedzīvotājas par to, ka no viņas mājas gaitēņa pazudusi rokas somiņa, kurā atradās nauda. Policija noskaidro vainīgās personas.

Nepakļāvās policijas darbinieku prasībām

8. aprīlī Līvānos huligāniskas darbības veica 1965. gadā dzimušais Anatolijs. Virietis bija alkohola reibumā. Kad Līvānu poli-

cijas iecirkņa darbinieki huligānu centās aizturēt, viņš nepakļāvās policistu likumīgajām prasībām.

Mira neatliekamās medicīniskās palīdzības mašīnā

9. aprīlī policijā saņemta informācija par to, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības mašīnā pa ceļam uz slimnīcu mira kāds 1987. gadā dzimis jauniešs. Viņš bija izlēcis pa piektā stāva logu un guvis dzīvībai bīstamus savainojumus.

Atkal dauza logus

12. aprīļa naktī Preiļos, kad pilsētā notika jauniešu sarīkojums, «Preses apvienības» kioskam iestīti logu stikli un sasisti pieci stikla plaukti. Policija izmeklē notikušā apstākļus.

Preiļos veikalā «Kancelejas preces», kas atrodas Raiņa bulvārī, huligāni izsītuši stikla pakēšu logu. Veikala īpašniekam nodarīti materiālie zaudējumi 390 latu apmērā. Vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Izdauzīti stikli automašīnai

Tajā pašā naktī Preiļos pagaidām noskaidroti virieši ar metāla stieņiem izsītuši stiklus automašīnai Peugeot-306, kas pieder 1973. gadā dzimušajam Pēterim. Vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Ģimenes skandāli

✓ 7. aprīlī Līvānu novada Rožupes pagastā ģimenes skandālu sarīkoja 1963. gadā dzimušais Pēteris. Virietis bijis alkohola reibumā. Par notikušo viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

✓ 12. aprīlī, būdams alkohola reibumā, ģimenes skandālu sarīkoja Līvānu iedzīvotājs, 1959. gadā dzimušais Imants. Vainīgajam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

«Pasmaidīsim. Kopā jautrāk!»

Aprīlī «Novadniekā» tiks publicētas jautras un smieklīgas bildītes. Jūsu uzdevums izdomāt tām attapīgus parakstus un atsūtīt vai pazvanīt uz redakciju līdz 30. aprīlim, kas arī ir joku diena. Asprātīgākie paraksti tiks publicēti.

Iepriekšējie attēli publicēti 31. marta un 3., 7. un 10. aprīļa «Novadniekā».

Vēstules ar parakstiem, norādot arī savu uzvārdu, adresi un tālruna numuru, sūtiet uz adresi Brīvības ielā 14, Preiļos, LV 5301, vai zvaniet 53-07056.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

Bezmaksas PRIVĀTSLUDINĀJUMS

Rubrika

Derīgs līdz 16. aprīlim.

T	ā	l	r	.																		

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 1-53-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē
Maksa Ls 0,24 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Bez maksas **NETIEK PUBLICĒTI**: apsveikumi, līdzjūtības, sludinājumi par individuālo uzņēmējdarbību, iepazīšanos, zemes, sertifikātu, kokmateriālu, malkas pirkšanu un pārdošanu vairumā, telpu īrēšanu un izīrēšanu, l/s produktu pirkšanu un pārdošanu vairumā.

ZVAIGZNES UN CILVĒKA LIKTENIS

AUNS — valdošā zīme zodiakā no 21. marta līdz 20. aprīlim

Uguns zīme. Labvēlīgā planēta — Marss. Spītīgs raksturs, valdonīga daba. Šajā zīmē dzimušie apveltīti ar spēku un izturību. Galveno dzīves jēgu viņi saskata darbā. Auniem raksturīga nemītīga kustība un nosliece uz pārspīlēšanu. Uz katra soļa vēlas apliecināt sevi. Nevaldāmi tiecas pēc varas. Auns ir jaunības zīme, viņam ir nosliece uz bravūru un izrādīšanos.

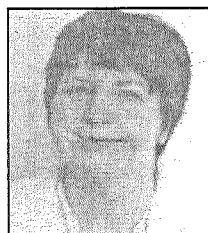
Kad Auni iemīlas, nav nespēj turēties pretī viņu kaislībai. Viņiem ir tendence visos vecumos iemīlēties no pirmā acu skatiņa. Auna laulība ir apdraudētāka nekā citās zodiaka zīmēs dzimušajiem. Auna vīrietis alkst sievietes apbrīnu un arvien vēlas dzirdēt uzslavas. Par sievu viņš izraugās padevīgu sievieti, kura izdabās viņa iegribām.

Auna sievietēm godkāres un entuziasma ziņā nav neviena nespēj līdzināties. Viņas ir optimistes un nepazīst vārdu «sakāve», ielaižas visriskantākajās avantūrās.

Šajā zīmē dzimuši: Leonardo da Vinči, Rafaels, Bahs, Goija, Gogolis, Zolā, van Gogs, Bismarks, Haidns, Hitlers, Č.Čaplins.

PAR SEVI STĀSTA AUNI

Sevi varat nosaukt par tipisku Aunu? * Vai tiesa, ka Auns ir stāvokļa cilvēks? * Jūsu attieksme pret naudu, nekustamo īpašumu, karjeru. * Kāds jūs esat draudzībā un mīlestībā? * Vai Aunu var nosaukt par lideri visā, skandalīstu, ļoti godkāriģu cilvēku un... romantīki? * Mazliet par Auna spītību un neatlaidību mērķa sasniegšanā. * Kā izskatās Auna laime?

AINA KRAVALE, ārste:

— Pēc dabas esmu materiāliste. Horoskopus lasu vairāk izklaidēšanai.

Šajā zīmē dzimuši: Leonardo da Vinči, Rafaels, Bahs, Goija, Gogolis, Zolā, van Gogs, Bismarks, Haidns, Hitlers, Č.Čaplins.

Sevi varat nosaukt par tipisku Aunu? * Vai tiesa, ka Auns ir stāvokļa cilvēks? * Jūsu attieksme pret naudu, nekustamo īpašumu, karjeru. * Kāds jūs esat draudzībā un mīlestībā? * Vai Aunu var nosaukt par lideri visā, skandalīstu, ļoti godkāriģu cilvēku un... romantīki? * Mazliet par Auna spītību un neatlaidību mērķa sasniegšanā. * Kā izskatās Auna laime?

Nekad neaizmirstu cilvēkus, kuri darījuši man labu. Ja ir iespēja, cenšos atlīdzināt ar to pašu.

Pēc dabas esmu ļoti sabiedriska, mīlu kontaktēties ar cilvēkiem. Cilvēki, kurus varu nosaukt par draugiem, ir ārkārtīgi uzticami, pārbaudīti dažādās situācijās. Kādā man nepieciešami draugi? Bez aizspriedumiem, kuru dzīve nav iekļauta noteiktos rāmjos. Viņiem jābūt tikpat kustīgiem kā es pati, spējīgiem uz mazām trakulībām, piemēram, kopā ar mani doties uz Anspoku kalniņu paslēpot.

Visu gribu paspēt, redzēt, piedzīvot. Vēl arvien dejoju Rožupes vidējās paaudzes deju kolektīvā. Ar šo kolektīvu esmu apbraukājusi Anglijas un Francijas skaistākās vietas. Patstāvīgi apceļoju bijušās Padomju Savienības republikas, Kuruļas salas, esmu pabijusi Sibīrijā, Slovēnijā, Slovēnijā. Ir palaimējies kāpt Spānijas kalnos. Esmu pateicīga liktenim, ka tas ir devis tik daudz iespēju. Bet pret naudu man ir īpaša attieksme — tā manā dzīvē nav galvenā vērtība, cienu, taču ne dievīnu. Tiesa, arī bez naudas nevar iztikēt. Tā ir cilvēka darba novērtējums.

Manā skatījumā pats galvenais cilvēka dzīvē tomēr ir mīlestība. Tikai mīlestība dzīvei piedod saturu un jēgu. Tā ir milzīga debesu dāvana, kuras dēļ var daudz ko upurēt. Lai būtu pilnvērtīga dzīve, cilvēkam ir nepieciešama mīlestība. Skaisti, kad ir mīlestība, no tās nekad nav jāatsakās, bet par to arī nekad nav jācinās... Kāda es pati esmu mīlestībā un ģimenes dzīvē? Uzticīga. Taču spējīga uz

NINA ONDZULE, strādā lielveikalā «Degas» par pārdevēju: — Man ļoti interesē horoskopi.

Visvairāk patīk lasīt par laulību saderību, katras zodiaka zīmes raksturojumu. Taču tik tālu kā par zvaigznēm un cilvēka likteni neesmu aizdomājusies. Dzīvi uzņemu vienkāršāk.

Tāpat kā visi Auni — mīlu jautru kompāniju, pasēdēt kafē vai aiziet uz kādu atpūtas vakaru. Lai cik tas divaini neliemas, vislabāk satieku nevis ar saviem, bet gan ar dēlu draugiem.

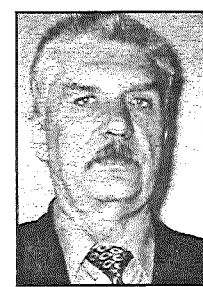
Par Auna sievietēm saka, ka dzīvē viņas ir aktrises. Arī es mīlu «spēlēt teātri». Te es varu no sirds izsmieties, te ne no šā ne no tā — izplūst asarās. Pieļauju, ka mājās var paraudāt, bet cilvēkos vienmēr saņemtu sevi rokās un iztēlojos, ka viss kārtībā.

Vienu reizi ar klusums — mani lielākie ienaidnieki, izsauc depresiju un skumjas.

Lai atrīvotos no šīm izjūtām, pie manis mājās vienmēr skan mūzika, atkarībā no noskaņojuma, jautra vai skumja. Smalko enerģiju pasaulē vāji orientējos, taču esmu ievērojusi, ka manu slikto noskaņojumu izjūt augi. Vēl nesen man bija daudz dažādu istabas puķu. Vienmēr ir patīcis ar tām noņemties. Bet tad manā dzīvē nāca lieli pārdzīvojumi, puķes sāka nikulot.

Es nevaru dzīvot bez mīlestības, cilvēcisko attiecību siltuma, labiem vārdiem. Ja tā visa nav, es nervozēju, pārdzīvoju, dusmojos pati uz sevi. Lai veidotos kādas attiecības, man nepieciešams laiks. Esmu apveltīta ar nekļūdīgu intūciju — vieni cilvēki nevaldāmi pievelk, citu klātbūtne ir neizturama. Mani vilina romantiskas izjūtas — krēsļa, sveču gaismas, malkas sprēģašana kamīnā... Patīk staigāt pa parku, domāt, sapņot un ar pilnu krūti izjust dabas skaistumu. Pirms Jaunā gada vienmēr kājam dodos uz tuvāko mežu pēc eglītes. Tas man sagādā lielu prieku. Kaut arī daudzus gadus jau dzīvoju pilsētā, sirds dziļumos tomēr vēl arvien esmu lauciniece...

Visu mūžu esmu darījusi vīriešu darbus — protu plaut sienu, brukt ar mašīnu, salabot santehniku, iedzīt sienā naglu vai izremontēt dzīvokli. Nekad neparādu sievišķīgo vājumu. Ja galīgi nav ko darīt, lasu grāmatu vai risīnu krustvārdu miklas.

PĒTERIS KOTĀNS, Preiļu novada domes izpildītājs:

— Nevaru teikt, ka ļoti aizrautos ar astroloģiju. Tajā labi orientējas mana sieva. Jau kopš skolas gadiem man vairāk ir interesējusi astroloģija. Taču zvaigznēm un cilvēka liktenim ticu, jo dzīvē ar mani atgādāties tik daudz neparasta un grūti izskaidrojama.

Esmu īsts Auns — spēcīgs, enerģisks, darbīgs. Pa dzīvi esmu droši, pārliecināti, zinu, ko gribu un vēlos sasniegt. Nekad neatskatos atpakaļ un nepārdzīvoju bijušo, vār-

du sakot, kas bijis, tas bijis. Vienmēr mans acu skatiens vērstas uz nākotni, priekšā mērķis un es ar milzīgu neatlaidību un izturību eju uz to. Mans moto: «Visu vai neko». Manā dzīvē ir bijuši strauji kāpumi un kritumi, bijušas situācijas, no kurām reti kurš būtu varējis izķepuroties ar veselū ādu. Tāpēc man ļoti gribas ticēt, ka tur augšā ir kāds, kas man palīdz, vada un veido manu dzīvi.

Ja būtu kaut mazliet pamācījies, varētu savu dzīvi veltīt mūzikai. Taču, kā zināms, skolas gadu puikām vairāk interesē sports. Kad attapos, ka atrodos dzīves ceļa izvēles priekšā, izrādījās, ka galīgi neesmu muzikāli sagatavots. Tā man ar skumīgu prātu nācās pamest sirds balss aicinājumu un izvēlēties citu profesiju. Kļuva par mežsaimniecības inženieri. Daba mani vienmēr ir vilinājusi, tāpēc nekad neesmu nožēlojis šo izvēli. Man patīka, ka, strādājot mežā, es varēju apvienot fizisko darbu ar garīgo. Taču dziesma man vienmēr ir gājusi līdzī. Arī patlaban dziedu vīru vokālajā ansambli un Preiļu rajona skolotāju kori «Latgale».

Apvainojumus cenšos neņemt galvā, neizrādīt slikto noskaņojumu. Ja esmu ar kaut ko neapmierināts, ja gribas kašķēties, tad eju prom no mājām un kaut kā citādi cenšos izlādēties.

Manuprāt, vīrietim ģimenē obligāti jābūt galvenajam, jo uz viņa pleciem taču gulstas vislielākā atbildība — rūpes par materiālo stāvokli, sievu un bērniem. Mana sieva ir garīgs cilvēks. Es esmu lietišķāks. Man vairāk rūp materiālā puse. Naudas ziņā ar mani nāties visai dīvainas lietas — ja nē vajag naudu, tās arī nav, tikko ievajagas, tā uzrodas kā uz burvju mājiņa...

Sliktu nevienam neesmu ne vēlējies, ne darījis. Taču no padotajiem prasu iniciatīvu, radošu domu, darbīgumu. Gribu, lai viņi strādātu ar pilnu atdevi. Cenšos būt labsirdīgs, saprotošs. Kaut reizēm viens otrs ir pelnījis pamatīgu brāzienu, iztēlojos, ka nepamanu «grēcināt» un atļāuju izsprukt cauri sveikā. Cilvēku cieņa, tas laikam man arī ir vislielākais pagodinājums.

M. Jaudzemas teksts un foto

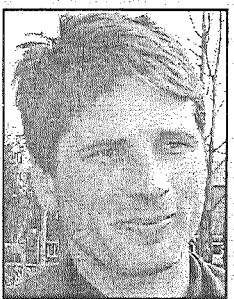
Ar kādu noskaņojumu sagaidāt iestāšanos Eiropas Savienībā?

Andris Rubins,
zemnieks no Saunas pagasta:

— Ar diezgan sliktu. Man šķiet, ka pēc iestāšanās nekas labāks nebūs, vismaz pirmajā laikā nē. Zemniekiem tiks izvirzītas augstas prasības, bet Latgalē to

grūti izpildīt. Manā saimniecībā būs problemātiski iekārtot kūti tā, kā tas tiks pieprasīts. Vajadzēs daudz līdzekļu. Baida arī tehnikas cenas. Eiropas valstīs ražotās lauksaimniecības mašīnas ir ļoti dārgas. Tomēr es nedomāju padoties. Ceru, ka mana saimniecība būs dzīvotspējīga.

Juris Puduls,
zemnieks no Stabulnieku pagasta:

— Būs vairāk jācenšas, lai produkciju ražotu atbilstoši standartiem. Vajadzēs modernizēt kūti, vismaz pakāpeniski pašādām. Lielas cerības

lieku uz Eiropas strukturālajiem fondiem. Lauksaimniecības tehnikas man ir pietiekami, šajā ziņā problēmu nav. Cenu pieaugums veikalos mani neietekmē. Priecājos, ka palielinājušās picna iepirkuma cenas. Neesmu padomājis, vai pacelsim Eiropas Savienības karogu, vai uzliksim galda šampanieti, bet kaut kā vajadzēs atzīmēt šo notikumu.

Antons Kurms,
zemnieks no Pelēcu pagasta:

— Noskaņojums ir slikts. Cenas pieaug. Zemnieks par lauksaimniecības produkciju neko vairāk neņem, bet minerālmēslojuma un citu izejvielu cenas palie-

linās. Man nav nekādas informācijas par to, kas izmainīsies gaļas ražošanā. Tādām nelielām zemnieku saimniecībām, kāda ir manējā, iespējas saņemt struktūrfondu līdzekļus šķiet tālas un neaizsniezamas. Dzīve ES varbūt kļūs labāka, bet tikai pēc ilgāka laika. Produktu cenas ceļas jau tagad, bet, piemēram, pensionāriem pensija palikusi tāda pat kā līdz šim.

Silviya Krievāne,
bezdarbniece no Preiļu pagasta:

— Attieksme pret iestāšanos ir neitrāla, — ne laba, ne sliktā. Varbūt būs lielākas izredzes uz darbu? Par bezdarbnieci kļuvu, kad izveidojās Preiļu

novads. Līdz tam pagastā strādāju par sekretāri. Solījumi par to, ka cilvēkiem nebūs jāzaudē darbs, kaut kur pagaisa. Nupat piedalījās konkursā kādā darba vietā. Uz vienu vietu bija trīspadsmit pretendenti. Ceru, ka vismaz bērniem dzīve Eiropas Savienībā būs labāka.

Zane Jokste,
Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne:

— Lielas pārmaiņas varbūt arī nav sagaidāmas, bet ceru, ka tomēr būs labāk. Es ticu, ka jauniešiem būs lielākas iespējas. Mana attieksme ir pozitīva. Taču nejutu, ka pilsētā

notiktu kāda gatavošanās par godu iestāšanās dienai, svētku noformējuma arī nav.

L.Rancāne
Foto: M.Rukosjevs

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, LĪDZJŪTĪBAS

LR Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā nodaļa izsludina konkursu uz Mērniecības un topogrāfijas daļas MĒRNIĒKA amatu darbam Rēzeknes, Ludzas, Preiļu un Balvu birojos.

Prasības:

- augstākā vai vidējā speciālā izglītība celtniecībā, meliorācijā, zemes ierīcībā vai citā radniecīgā specialitātē;
- precizitāte un atbildības sajūta;
- gatavība strādāt komandā;
- vēlama praktiskā pieredze darbā mērniecībā.

Pieteikumu, CV un izglītību apliecinoša dokumenta kopiju iesniegt LR Valsts zemes dienesta Latgales reģionālajā nodaļā Jupatovkas ielā 1/2, Rēzeknē 20 dienu laikā no sludinājuma publicēšanas.

Līdz mākoņiem uz debesīņu
Plūst zemes zaļās gavīles
Par atmodas un dzīvotprieku,
Ko Lieldienas ik sirdij nes.

Daudz laimes dzimšanas dienā DONĀTAM VALAINIM.

Brālis Aivars, tēvs, māte un tante Janīna

Pārdod

Audi 80, 1989.g., 2,0i, ķiršu, kondicionieris u.c. ekstras, no Vācijas, 1899 EUR. Tālr. 6592786;

Audi 100 Avant, 1989.g., 2,3i, zaļa, kondicionieris u.c. ekstras, no Vācijas. 1850 EUR. Tālr. 6592786;

VW Passat Variant Diesel, 1991.g., 1,9l, tumši ziils, st. past., no Vācijas. 2099 EUR. Tālr. 6592786;

VW Golf, 1990./89.g., 1,6l, ziils, 4-durvis ātr., lūka, no Vācijas. 1450 EUR. Tālr. 9482783;

Opel Astra, 1993.g., ķiršu, 1,6i, sedans, 121 t/km. 1850 EUR. Tālr. 9482783;

VW Passat Variant 1990. g. Tālr. 6578768; sēklas auzas 'Laima' C2, sienu, miltus. Tālr. 5339501, 6188069;

auzas sēklai 'Kirovec' C1, 'Laima' C2, ābolīna sēklas. Tālr. 6812357, 9609426;

auzu graudus sēklai, miežu lopbarības miltus ar piegādi. Tālr. 6403693;

timotiņa un ābolīna sēklu. iespējama piegāde. Tālr. 5339550;

viriešu velosipēdu. Tālr. 5323968;

māju Preiļos. Tālr. 5323669.

Pērk

arklu. PN-2-40. Tālr. 6598211;

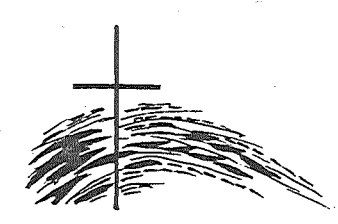
pārtikas kartupeļus. Tālr. 6855348.

Meklē darbu

mūrnies (mūrē krāsni, kamīnus, akmeņus). Tālr. 6825418.

SIA «Līvānu ķieģelis» PĒRK ZĀGU SKAIDAS.

Piegāde — Līvāni, Celtniecības iela 1. Apmaksas termiņš pēc vienošanās. Priekšlikumus par cenu, apjomiem sūtīt pa faksu 5307634, e-mail: ineta@keratern.lode.lv.

Vairs tevīs nav, un žēlums saņņaudz krūtīs,
Kam vajadzēja tev tik agri mirt?
Bez tevīs taču daudzjiem būs tik grūti,
Bez tevīs taču daudzjiem sāpēs sirds.
Izsakām līdzjūtību
Jūlijas BABROVAS ģimenei
sakarā ar viņas pāragro nāvi.
Agrofirmas «Turība» kolektīvs

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.
Sāpju brīdī esam kopā ar kolēģi
Anītu Skrauču un piederīgajiem,
izvadot MĀMUĻU kapu kalnīnā.
Rudzātu vidusskolas kolektīvs

ERGO

obligātā
transportlīdzekļu
īpašnieku
civiltiesiskās
atbildības
apdrošināšana

līdz
52%
lētāk

■ PĒDĒJĀ IESPĒJA

OCTA gada termiņa
polisēm dāvāna -
ERGO/LAMB
Paīdzības karte!

Gaidām Jūs mūsu birojos Preiļos:
Brīvības ielā 76, tālr. 53 07038
Tirgus laukumā 4, tālr. 53 22159

Piedāvājums spēkā no š. g. 1. līdz 30. aprīlim

SALENIEKU PANSIONĀTĀ
19. aprīlī plkst. 10.00
PĀRDOS SIVĒNUS.
Preiļu raj., Aglonas pag. «Salenieki».
Tālr. 1-5375456.

17. un 21. aprīlī z/s pārdos jaunputnus (2-2,5 mēn.),
dējējvistas (10-14 mēn., cena no Ls 1), raibus galjūs
(arī maina pret vistām) Stolderos 7.30, Raudaukā 7.35,
Aizkalnē 7.45, Pelēcos 8.00, Ārdavā 8.15, Aglonā 8.35,
Jaunaglonā 8.50, Aglonas st. 9.05, Baškos 9.15, Kastīrē
9.20, Anspokos 9.30, Preiļos 9.45, Ančkinos 10.20,
Vārkavā 10.30, Upmalā 10.45, Vanagos 11.05, Rožupē
11.15, Līvānos 11.35, Jaunsilavās 12.05, Zundānos
12.15, Turkos 12.25, Steķos 12.35, Rudzātos 12.45,
Priekujos 13.00, L. Anspokos 13.10, Smelteros 13.20,
Polkoronā 13.30, Galēnos 13.40, Stabulniekos 13.55,
Pieniņos 14.10, Riebiņos 14.25. Tālr. 5321270, 9186065.

SIA «Novadnieks. Redakcija»
**vajadzīgs bilancspējīgs
GRĀMATVEDIS.**

Pieteikties personīgi
Brīvības ielā 14, Preiļos,
iepriekš piezvanot pa tālr. 5307056.

Pārdod KVIĒŠU LOPBARĪBAS
MILTUS ar piegādi.
Maiss — Ls 2. Tālr. 9509055.

**PĒRK ZEMI, kā arī izskata
jebkurus piedāvājumus.**
Tālr. 4633725, 9385310.

SIA «ZVIEDRU FONDS»
IEPĒRK īpašumā zemi, mežus.
Vēlams, lai robežojas ar ūdeņiem.
Konsultējam. Palīdzam nokārtot dokumentus.
Tālr. 6294496.

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas
Preiļu filiāle piedāvā:
✓ kredītus pret nekustamo īpašuma ķīlu,
✓ pensionāriem: aizdevumus bez ķīlas,
līdzīgu bez pirmās iemaksas.
Pērk sertifikātus.
Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8. kab. Līvānos (tikai
otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā.
Tālr. 5324164, 9142145.

SIA «Kūleņi» veic:
✓ ēku kapitālos un kārtējos remontus,
būvē jaunbūves, tālr. 9471640
✓ veic mērniecības pakalpojumus,
tālr. 6310026.

SIA «Auto Preiļi» piedāvā plašā sortimentā:
● jaunus un lietotus velosipēdus
no Vācijas;
● vasaras un vissezonas (M+S)
lietotas riepas.
Tālr. 5324555.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod
privatizācijas un kompensācijas
sertifikātus un LOMBARDS izsniedz
kredītus pret ķīlu katru dienu
Līvānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843,
5342332, 5341221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15.
Tālr. 5307068, 5323024 (vakaros).

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 9161121.

SIA «AIBI» pērk zirgus,
liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.